

На основу чл. 119. ст. 1. т. 1. , чл. 83. до 87. Закона о основама система образовања и васпитања ("Службени гласник РС" бр. 88/2017, 27/2018-др.закон 10/2019, 6/2020, 129/2021 и 92/2023), чл. 63. Закона о основном образовању и васпитању ("Службени гласник РС" бр. 55/2013, 101/2017, 10/2019, 27/2018-др. закон, 129/2021 и 92/2023), чл. 87. ст. 1. т.1. чл. 209 до 223. Стаута ОШ "Ђура Јакшић", Ковин, бр. 803. од 24.02.2022.год Школски одбор је на седници одржаној дана 13.05.2024.год. донео

П Р А В И Л Н И К

О Д И С Ц И П Л И Н С К О Ј И М А Т Е Р И Ј А Л Н О Ј О Д Г О В О Р Н О С Т И У Ч Е Н И К А

І ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1

Овим Правилником (у даљем тексту: Правилник) у ОШ "Ђура Јакшић" из Ковина, (у даљем тексту: Школа) уређују се обавезе ученика Школе, врсте повреда обавеза ученика, њихова одговорност за повреду обавеза и учињену материјалну штету, протокол о поступању школе у одговору на насиље, злостављање и занемаривање, покретање и вођење дисциплинског поступка, изрицање мера за учињене повреде, рокове застарелости покретања и вођења поступка, рокове застарелости и извршења дисциплинских мера и друга питања везана за дисциплинску и материјалну одговорност ученика.

Термини изражени у овом Правилнику у граматичком мушком роду, подразумевају природни мушки и женски род лица на које се односе.

Члан 2

Ученик може да одговара за лакшу повреду обавезе утврђену овим Правилником, за тежу повреду обавезе и за повреду забране из чл. 110. до 112. које су у време извршења биле прописане Законом о основама система образовања и васпитања.

За повреду обавеза ученик може да одговара дисциплински, а материјалну штету учињену намерно или из крајње непажње надокнађује његов родитељ.

Васпитна и васпитно – дициплинска мера може да се изрекне ученику само за повреду обавезе учињене у току текуће школске године.

За учињену повреду забране дискриминације и забране насиља, злостављања и занемаривања из члана 110., до 112., Закона о основама система образовања родитељ ученика може да одговара прекршајно и кривично.

Члан 3

Ученику може да се изрекне васпитна мера за лакше повреде обавеза у складу са овим правилником, а за теже повреде обавеза и повреде забране из члана 110., до 112., у складу са Законом о основама система образовања.

У школи су забрањене активности којима се угрожавају, омаловажавају, дискриминишу, или издвајају лица односно групе лица по основу расне, националне, верске, страначке, језичке или полне припадности, физичких и психичких својстава, сметњи у развоју и инвалидитета, здравственог стања, узраста, социјалног и културног порекла, имовног стања, односно политичког опредељења и подстицање или спречавање таквих активности, као и по другим основама утврђеним законом којим се прописује забрана дискриминације.

Не сматрају се дискриминацијом посебне мере увреде ради постизања пуне равноправности, заштите и напретка лица, односно групе лица која се налазе у неједнаком положају.

Ближе облике за препознавање облика дискриминације од стране запосленог, ученика или трећег лица у школи, заједнички прописује министар просвете и министар надлежан за послове људских права.

У школи је забрањено физичко, психичко и социјално насиље, злостављање и занемаривање деце и ученика, физичко кажњавање и вређање личности, односно сексуална злоупотреба деце и ученика, од ученика, његовог родитеља, односно старатеља или одраслог, над наставником, стручним сарадником и другим запосленима у школи.

Члан 4

Поступак утврђивања одговорности ученика и изрицања васпитно – дисциплинске мере је хитан.

За лакшу повреду обавезе васпитна мера изриче се ученику без вођења дисциплинског поступка.

За тежу повреду обавезе и повреде забране из члана 110., до 112., Закона о основама система образовања и васпитања, васпитно дисциплинска мера ученику се не може изрећи ако предходно није спроведен дисциплински поступак и утврђена одговорност.

За повреде из ст. 3., овога члана Школа одмах обавештава родитеља, односно стараоца и укључује га у поступак.

Васпитно-дисциплински поступак води се применом правила општег управног поступка и окончава се након спровођења појачаног васпитног рада са учеником доношењем решења у року од 30 дана од дана од дана покретања. Пре доношења решења морају се утврдити све чињенице које су од значаја за доношење решења.

О покретању васпитно-дисциплинског поступка Школа обавештава родитеља, односно старатеља ученика. У васпитно-дисциплинском поступку ученик, уз присуство родитеља, односно старатеља, као и сви остали учесници и сведоци морају бити саслушани и могу дати писмену изјаву.

II ДИСЦИПЛИНСКА ОДГОВОРНОСТ

1. Обавезе ученика

Члан 5

Ученик има обавезу да:

- 1) редовно похађа наставу и извршава школске обавезе,
- 2) да поштује школска правила, одлуке директора и органа школе,
- 3) ради на усвајању знања, вештина и вредносних ставова прописаних школским програмом, прати сопствени напредак и извештава о томе наставнике, родитеље, односно старатеље,
- 4) не омета извођење наставе и не напушта час без предходног одобрења наставника,
- 5) поштује личност других ученика, наставника и осталих запослених у школи,
- 6) чува имовину школе, чистоћу и естетски изглед школских просторија,
- 7) стара се о чувању животне средине и понаша се у складу са правилима еколошке етике.

2. Појачан васпитни рад и оперативни план заштите

Члан 6

Са учеником који врши повреду правила понашања или се не придржава одлука директора школе и органа школе, неоправдано изостане са наставе 5 часова, односно који својим понашањем угрожава друге у остваривању њихових права, школа је дужна да уз учешће родитеља, односно старатеља ученика појача васпитни рад активностима: у оквиру одељенске заједнице, стручним радом одељенског старешине, педагога, психолога, посебних тимова, а када је то неопходно да сарађује са одговарајућим установама социјалне, односно здравствене заштите на промени понашања ученика.

Када одељењски старшина утврди постојање потребе за појачаним васпитним радом, о томе одмах обавештава родитеља, односно законског заступника ученика.

Одељењски старшина израђује План појачаног васпитног рада у којем обавезно учествује родитељ.

У План појачаног васпитног рада одељењски старшина уноси податке: име и презиме ученика, разред/одељење, име и презиме родитеља, име и презиме наставника/одељењског старешине, разлог препорученог васпитног рада, чланове унутрашње/спољашње заштитне мреже, период трајања појачаног васпитног рада, активности, носиоце активности, сараднике динамику активности, документација, праћење ефеката предузетин мера.

Одељењски старшина може спроводити индивидуални саветодавни рад са учеником, родитељем, групни саветодавни рад у оквиру одељењске заједнице.

Одељењски старшина може да процени постојање потребе да се у појачан васпитни рад, одмах, или током започетог поступка укључе предметни наставник, педагог, Тим за заштиту од насиља, злостављања и занемаривања, друге установе и то евидентира у план појачаног васпитног рада.

Педагог школе у оквиру појачаног васпитног рада процењује којом методологијом, које активности и у ком обиму ће спровести, у зависности од узраста ученика, врсте повреде правила понашања, карактеристика породице и друго (интјрју,

саветовање, дијагностика личности, способности, мотивације, социометрија, радионице и др.)

Родитељ, односно законски заступник ученика информише школу о јаким странама породице корисним за појачан васпитни рад и реализује активности из плана у оквиру породице.

Одељењски стрешина сачињава извештај о појачаном васпитном раду, који обавезно садржи препоруку, да ли је појачан васпитни рад дао резултате и успешно се обуставља, или није дао резултате и наставља се са израдом новог плана из препоруку изрицања одговарајуће мере.

О спроведеним активностима у оквиру појачаног васпитног рада документацију воде сви учесници

Документација о појачаном васпитном раду чува се у досијеу ученика.

У случају теже повреде обавезе и повреде забране Тим за заштиту од насиља злостављања и занемаривања израђује Оперативни план заштите за ученика који трпи насиље.

У оперативни план заштите уписује се: име и презиме ученика, разред, име и презиме родитеља/старатеља, име и презиме наставника/одељењског старешине, чланове унутрашње/спољашње заштитне мреже, разлог препорученог плана заштите, период плана заштите, активности које се предузимају, носиоце активности, сараднике, динамика документација и праћење ефеката предузетих мера

Образац Плана појачаног васпитног рада дат је као Прилог 1 и Образац оперативног плана заштите дат је као Прилог 2 саставни су део овога Правилника

3. Врсте повреда обавеза ученика

1) Лакше повреде обавеза

Члан 7

ЛАКШЕ ПОВРЕДЕ обавеза ученика су:

- 1) неоправдано изостајање са наставе и других облика образовно- васпитног до 25 часова у току школске године,
- 2) непоштовање прописаних Правила понашања у школи и непоштовање одлука надлежних органа школе,
- 3) оштећење школске зграде, школске имовине, просторија, инвентара, инсталација и оштећење личних ствари и прибора других ученика, наставника и других запослених у школи, намерно прљање школских просторија и дворишта,
- 4) изазивање нереди и недисциплиновано понашање у просторијама школе и школском дворишту, за време трајања пре и после наставе, на испиту, на екскурзији и настави у природи и ваннаставним активностима у школи, као и на другим облицима образовно-васпитног рада у оквиру спортских, културних или других активности и ван ње,
- 5) недолично понашање према ученицима, запосленима у школи или трећим лицима у просторијама школе или школском дворишту или за време извођења образовно-васпитног рада који се изводи ван школе, који нису прописани као тежа повреда обавеза ученика или повреда забране,
- 6) коришћење мобилног телефона, електронских уређаја, вокмена и других средстава којима се ремети дисциплина на часу или на другим облицима образовно-

васпитног рада а којима се не угрожавају права других и не служи за превару у поступку оцењивања,

7) коришћење разних облика преписивања и других недозвољених облика помоћи у поступку оцењивања,

8) злоупотреба лекарског оправдања,

9) пушење у просторијама школе и у школском дворишту,

10) ометање наставе и осталих облика образовно-васпитног рада у свом или другом одељењу,

11) учестало неоправдано кашњење на редовну наставу и друге облике образовно-васпитног рада,

12) неблагоприятно правдање изостајања из школе,

13) необавештавање родитеља о резултатима учења и владања и непреношења порука одељенског старешине, других наставника и стручних сарадника,

14) напуштање часа без одобрења наставника,

15) напуштање школског дворишта за време наставе и одмора без одобрења одељењског старешине,

16) непоседовање опреме и прибора предвиђеног за час,

17) непримерено одевање у школи или другој организацији за време школских активности и поред упозорења наставника,

18) небрига о личној хигијени и уредности, хигијени школских просторија у којима се врши образовно-васпитна делатност,

19) одбијање учешћа на школским манифестацијама и другим облицима образовно-васпитног рада у Школи или ван ње,

20) недолазак на часове додатне или допунске наставе,

21) прикривање и непријављивање повреде обавеза и учионица,

22) у својству редара не обавештава наставнике о одсуству ученика,

23) у својству редара не чува предмете, књиге и прибор ученика, или се не стара о хигијени учионице, не пријављује свако оштећење школске или личне имовине и не пријави пре почетка наставе уочене недостатке одељењском старешини или дежурном наставнику,

24) у својству дежурног ученика допусти улаз лицу без идентификације или без сагласности органа школе, а о томе не обавести службеника обезбеђења или дежурног наставника,

25) у својству дежурног ученика самовољно напусти дежурство,

26) улазак у наставничку канцеларију, зборницуканцеларију директора или друге службене просторије; без позива и одобрења,

27) улазак ученика на главни улаз школе,

28) задржавање у ходницима и помоћним просторијама за време наставе и у случају губљења часова.

2) Теже повреде обавеза

Члан 8

ТЕЖЕ ПОВРЕДЕ обавеза ученика су:

1) уништење, оштећење, скривање, изношење, преправка или дописивање података у евиденцији коју води школа, или друга организација, односно орган;

- 2) преправка или дописивање података у јавној исправи, коју издаје школа, или орган, односно исправи коју изда друга организација;
 - 3) уништење, или крађа имовине школе, привредног друштва, предузетника, ученика или запосленог;
 - 4) подстрекивање, помагање, давање ученику и употреба алкохола, дувана, наркотичког средства, или психоактивне супстанце;
 - 5) уношење у школу, или другу организацију оружја, пиротехничког средства, или другог предмета, којим може да угрози, или повреди друго лице;
 - 6) понашање ученика којим угрожава властиту безбедност других ученика, наставника и запослених у школи у школским и другим активностима које се остварују ван школе, а које школа организује и које доводи до њиховог физичког и психичког повређивања;
 - 7) употреба мобилног телефона, или других електронских уређаја у сврхе којима се угрожавају права других, или преваре у поступку оцењивања;
 - 8) неоправдано изостајање са наставе са више од 25 часова у току школске године, од чега више од 15 часова након писменог обавештавања родитеља, односно старатеља од стране школе,
 - 9) учестало чињење лакших повреда обавеза у току школске године, под условом да су предузете неопходне мере из ст. 1. овога члана, ради корекције понашања ученика.
- За повреду из става 1., тачка 8., и 9., овог члана обавезна је поступност у изрицању мера.

3) Повреде забране

Члан 9

ПОВРЕДЕ ЗАБРАНЕ из члана 110. до 112. Закона о основама система образовања

- 1) забрана насиља, злостављања и занемаривања,
- 2) забрана дискриминације,
- 3) забрана понашања које вређа углед, част, или достојанство

III НАСИЉЕ, ЗЛОСТАВЉАЊЕ И ЗАНЕМАРИВАЊЕ

1. Облици насиља, злостављања и занемаривања

Члан 10

Под насиљем и злостављањем подразумева се сваки облик једанпут учињеног или понављаног вербалног или невербалног понашања које има за последицу стварно или потенцијално угрожавање здравља, развоја и достојанства личности детета и ученика, односно запосленог.

Занемаривање и немарно поступање представља пропуштање Школе или запосленог да обезбеди услове за правилан развој ученика. Школа ће одмах да поднесе пријаву надлежном органу ако се код ученика примете знаци насиља, злостављања или занемаривања;

Физичко насиље у школи је физичко кажњавање ученика, или одраслог од стране запосленог, родитеља, односно другог законског заступника, или трећег лица у школи, као и свако насилно понашање које може да доведе до стварног или потенцијалног телесног повређивања ученика, одраслог, или запосленог насилно понашање запосленог према ученику, или одраслом, као и ученика и одраслог према другом ученику, одраслом или запосленом запосленог, родитеља, односно староца ученика, запослених, или трећих лица према другим ученицима, родитељима ученика, запосленима и терћим лицима.

Психичко насиље је понашање које доводи до тренутног или трајног угрожавања психичког и емоционалног здравља и достајанста детета и ученика, или запосленог.

Социјално насиље је искључивање детета и ученика из групе вршњака и различитих облика социјалних активности установе.

Дигитално насиље и злостављање, је злоупотреба информационо комуникационих технологија која може да има за последицу повреду друге личности и угрожавање достојанства и остварује се слањем порука електронском поштом, смс-ом, ммс-ом, путем веб-сајта (web site), четовањем, укључивањем у форуме, социјалне мреже и другим облицима дигиталне комуникације, објављивањем садржаја или поверљивих личних података без сагласности (информација, слика, видео снимака и сл.).

Осим наведених облика, насиље и злостављање препознаје се и кроз: злоупотребу, сексуално насиље, насилни екстремизам, трговину људима, експлоатацију детета и ученика, породично насиље и др.

Злоупотреба детета и ученика је све оно што појединац, односно установа чини или не чини, што негативно утиче, наноси штету, ускраћује или смањује могућност за безбедан и здрав развој и доводи га у немоћан положај према појединцу или установи (злоупотреба у спорту, у политичке, верске, комерцијалне и друге сврхе). Злоупотреба подразумева и прекомерно подстицање, односно психолошки притисак на дете и ученика од стране родитеља ради постигнућа која могу да имају за последицу угрожавање нормалног психофизичког и социјалног развоја и најбољег интереса детета.

Сексуално насиље је понашање којим се дете и ученик сексуално узнемирава, наводи или приморава на учешће у сексуалним активностима које не жели, не схвата

Насилни екстремизам је промовисање, заговарање, подржавање, припремање и учествовање у идеолошки мотивисаном насиљу за остваривање друштвених, економских, верских, политичких и других циљева.

Трговина људима је врбовање, превозење, пребацивање, скривање или примање лица, путем претње силом или употребом силе или других облика присиле, отмице, преваре, обмане, злоупотребе овлашћења или тешког положаја или давања или примања новца или користи да би се добио пристанак лица које има контролу над другим лицем у циљу експлоатације.

Експлоатација је рад који није у најбољем интересу детета и ученика, а у корист је другог лица, установе или организације. Ове активности могу да имају за последицу угрожавање физичког или менталног здравља, моралног, социјалног и емоционалног развоја детета и ученика, његову економску зависност, ускраћивање права на образовање и слободу избора.

Занемаривање и немарно поступање је пропуштање родитеља, друге особе која је преузела бригу о детету и ученику, установе или запосленог да у оквиру расположивих средстава обезбеди услове за правилан развој детета и ученика у свим областима, а што може да наруши његово здравље и развој.

Занемаривање у школи обухвата: ускраћивање појединих облика образовно-васпитног рада неопходних детету и ученику; нереаговање на сумњу о занемаривању или на занемаривање од стране родитеља; пропусте у обављању надзора и заштите детета и ученика од повређивања, самоповређивања, употребе алкохола, дувана, наркотичког средства или психоактивне супстанце, укључивања у деструктивне групе и организације и др.

2. Кризни догађај

Члан 11

Кризни догађај је у већини случајева непредвидив догађај са потенцијално негативним последицама. Тај догађај и његове последице могу проузроковати значајну штету особама које су непосредно или посредно изложене кризном догађају.

Кризни догађај карактерише број жртава (повређених или настрадалих), материјална штета, психолошке реакције појединца и/или заједнице у целини, као и солидарност у сврху отклањања последица.

Кризни догађаји су:

- Природна смрт детета/ученика;
- Покушај убиства и убиство детета/ученика (у установи или ван ње);
- Покушај самоубиства ученика и самоубиство (у установи или ван ње);
- Природна смрт, самоубиство или убиство запосленог у установи;
- Саобраћајна незгода у којој је повређено или настрадало дете, односно ученик и/или запослени у установи;
- Нестанак детета/ученика;
- Масовно тровање у простору установе;
- Дојава о подметнутој експлозивној направи у установи или терористичком нападу и слично;
- Талачка криза;
- Насиље већих размера (масовне туче, вишеструка убиства, терористички напади);
- Техничко-технолошке опасности (експлозија, изливање, испаравање отровних материја и пожар);
- Природне катастрофе (поплаве, земљотреси, пожари...);
- Епидемија која је обухватила територију/општину на којој се налази установа;
- Други кризни догађаји, у смислу овог правилника.

У случају проглашења ванредне ситуације, односно ванредог стања, школа поступа у складу са прописима који то уређују.

3. Превентивне активности

1) Превенција насиља, злостављања и занемаривања

Члан 12

Превенцију насиља, злостављања и занемаривања чине мере и активности којима се у школи ствара сигурно и подстицајно окружење,

негује атмосфера сарадње, уважавања и конструктивне комуникације.

Превентивним активностима се:

- 1) подиже ниво свести и осетљивости ученика, родитеља и свих запослених за препознавање свих облика насиља, злостављања и занемаривања;
- 2) негује атмосфера сарадње и толеранције, поверења, уважавања и конструктивне комуникације у којој се не толерише насиље, злостављање и занемаривање;
- 3) истичу и унапређују знања, вештине и ставови потребни за креирање безбедног и подстицајног окружења и конструктивно реаговање на насиље;
- 4) унапређује познавање процедура за пријављивање и поступање код ученика, родитеља и свих запослених у случају сумње или сазнања о свим облицима насиља, злостављања и занемаривања обезбеђује заштита ученика, родитеља и свих запослених од насиља, злостављања и занемаривања;
- 5) подстиче усвајање позитивних норми и облика понашања, учење вештина конструктивне комуникације и развијање емпатије;
- 6) остварује упознавање са видовима и стратегијама пружања одговарајуће по подршке и разумевања различитих облика комуникација и понашања ученика са тешкоћама и сметњама у развоју и инвалидитетом;
- 7) развијају социоемоционалне компетенције ученика, родитеља и запослених (свест о себи, свест о другима, саморегулација, одговорно доношење одлука и др.).

Ученици, родитељи и запослени заједнички планирају, осмишљавају и спроводе превентивне активности, начине информисања о садржајима, мерама и активностима за спречавање и заштиту од насиља, злостављања и занемаривања.

Превентивне активности са ученицима, родитељима и запосленима да обухватају различите и континуиране интерактивне методе рада (трибине, радионице, фокус групе, коришћење дигиталне платформе за едукацију и др.).

Савет родитеља и Ученички парламент се укључују у планирање и реализацију превентивних активности које могу бити предвиђене на нивоу одељења за ученике, васпитну групу и родитеље у форми организације предавања, трибина, радионица и сл.

У оквиру превенције, препоручено је стручно усавршавање свих запослених из области заштите од насиља и дискриминације током сваке школске године.

У оквиру превенције насиља и злостављања школа остварује васпитни рад, појачан васпитни рад и васпитни рад који је у интензитету примерен потребама специфичностима установе и најбољем интересу детета, самостално или у сарадњи са другим надлежним органима, организацијама и службама.

1) Права, обавезе и одговорности свих у установи у превенцији насиља, злостављања и занемаривања

Члан 13

Ради превенције насиља, злостављања и занемаривања школа је дужна да упозна све запослене, ученике и родитеље са њиховим правима, обавезама и одговорностима, прописаним законом, Правилником о протоколу и другим подзаконским и општим актима.

Запослени својим квалитетним радом (васпитно-образовним, образовно-васпитним, васпитним, стручним и другим радом) и применом различитих метода, облика рада и активности обезбеђују подстицајну и безбедну средину.

Одељењски старешина, наставник и стручни сарадник избором одговарајућих садржаја и начина рада доприносе стицању квалитетних знања и вештина и формирању вредносних ставова за узајамно разумевање, уважавање различитости, конструктивно превазилажење сукоба и др.

Одељењски старешина, наставник и стручни сарадник је дужан да обезбеди заштиту детета и ученика од произвољног или незаконитог мешања у његову приватност, породицу, дом или преписку, као и заштиту од незаконитих напада на његову част и углед.

Запослени не сме својим понашањем да изазове или допринесе насиљу, злостављању и занемаривању (на пример: непоштовање личности и права ученика, недоследност у поступању, необјективно оцењивање и др.).

Ученици, као одговорни учесници у образовању и васпитању, ради превенције насиља, злостављања и занемаривања, обавезни су да: уважавају и поштују личност других – деце, ученика, запослених, родитеља и трећих лица; поштују правила установе и све оне акте којима се уређују њихова права, обавезе и одговорности; активно учествују у раду одељењске заједнице; пружају вршњачку подршку; као чланови ученичког парламента и школског одбора, посебно доприносе и учествују у превентивним активностима; својим понашањем не изазивају, доприносе или учествују у насиљу и злостављању.

Родитељ је дужан да, у најбољем интересу ученика: сарађује са школом; учествује у превентивним мерама и активностима; уважава и поштује личност свог детета, друге деце и ученика, запослених, других родитеља и трећих лица.

Родитељ не сме својим понашањем у школи да изазове или допринесе појави насиља, злостављања и занемаривања према ученику, запосленом, другом родитељу и трећим лицима, а када то учини директор је дужан да одмах о томе обавести јавног тужиоца и полицију, а након тога електронским путем надлежну школску управу.

Родитељ има обавезу и одговорност, у складу са законом којим се уређују основе система образовања и васпитања, да на позив школе узме активно учешће у свим облицима васпитног рада са учеником (појачан васпитни рад, друштвено-хуманитарни рад и др.), односно да сарађује са школом у поступку заштите ученика од насиља. Ако се родитељ не одазове на позив школе, у складу са законом школа подноси прекршајну, односно кривичну пријаву за утврђивање одговорности родитеља и обраћа се надлежном центру за социјални рад да против родитеља предузме мере из своје надлежности.

Интервенцију у одговору на насиље, злостављање и занемаривање чине мере и активности којима се оно зауставља, осигурава безбедност учесника (оних који трпе, чине или сведоче), смањује ризик од понављања, ублажавају последице за све учеснике и прате ефекти предузетих мера.

У школи се предузимају мере у одговору на насиље, злостављање и занемаривање, када се оно дешава или се догодило између: деце или ученика (вршњачко насиље); запосленог и детета, односно ученика; родитеља и ученика; родитеља и запосленог; ученика и запосленог, као и када насиље,

злостављање и занемаривање чини треће лице у односу на ученика, запосленог или родитеља.

Школа је дужна да предузме мере у оквиру својих надлежности увек када постоји сумња или сазнање да ученик трпи насиље, злостављање и занемаривање, без обзира на то где се оно догодило, где се догађа или где се припрема.

Школа је дужна да одмах поднесе пријаву надлежном органу ако се код детета ученика примете знаци насиља, злостављања или занемаривања.

Школа је дужна да поштује Протокол који прописује министар за послове образовања и васпитања, а који дефинише поступања у Школи у одговору на насиље и злостављање, садржај и начине спровођења превентивних и интервентних активности, услове и начине за процену ризика и начине заштите од насиља, злостављања и занемаривања.

Препознавање невербалних облика злостављања ученика од стране запосленог за време одмора и рекреације и других облика васпитно-образовног рада врши се на основу ближих услова које посебним подзаконским актом прописује министар за питања образовања и васпитања.

4. Процењивање нивоа насиља, злостављања и занемаривања

Члан 14

Процењивање нивоа насиља, злостављања и занемаривања по нивоима односи се само на вршњачко насиље.

Процењивање нивоа насиља, злостављања и занемаривања на нивое има за циљ обезбеђивање уједначеног поступања (интервенисања) установа у ситуацијама насиља и злостављања искључиво када су актери ученици (ученик–ученик, ученик–дете). Исти облици насиља, злостављања и занемаривања могу да се појаве на више нивоа, али се разликују у интензитету, степену ризика, учесталости, последицама и учесницима, односно критеријумима за процену нивоа.

Критеријуми за процену нивоа насиља су интензитет, степен ризика, трајање и учесталост насилног понашања, последице, број учесника, узраст и карактеристика развојног периода ученика.

Процену нивоа насиља врши Тим за заштиту, а на основу прикупљених информација и чињеница. Тим за заштиту може да редефинише процењени ниво уколико дође до нових сазнања и информација. Процену другог и трећег нивоа вршњачког насиља врши Тим за заштиту, а првог нивоа одељењски старешина.

Члан 15

У први ниво насиља и злостављања сврстани су следећи облици насиља и злостављања:

Облици физичког насиља и злостављања су, нарочито: ударање чврга, гурање, штипање, гребање, гађање, чупање, уједање, саплитање, шутирање, прљање, уништавање ствари

Облици психичког насиља и злостављања су, нарочито: омаловажавање, оговарање, вређање, ругање, називање погрдним именима, псовање, етикетирање, имитирање, "прозивање".

Облици социјалног насиља и злостављања су, нарочито: добацивање, подсмевање, искључивање из групе или заједничких активности, фаворизовање на основу различитости, ширење гласина.

Облици сексуалног насиља и злостављања су, нарочито, неумесно, са сексуалном поруком: добацивање, псовање, ласцивни коментари, ширење прича, етикетирање, сексуално недвосмислена гестикулација.

Облици насиља и злостављања злоупотребом информационих технологија и других комуникационих програма су, нарочито: узнемиравајуће позивање, слање узнемиравајућих порука СМС-ом, ММС-ом, или путем аудиовизуелних снимака

Члан 16

У други ниво насиља и злостављања сврстани су следећи облици насиља и злостављања:

Облици физичког насиља и злостављања су, нарочито: шамарање, ударање, гажење, цепање одела, "шутке", затварање, плување, отимање и уништавање имовине, измицање столице, чупање за уши и косу.

Облици психичког насиља и злостављања су, нарочито: уцењивање, претње, неправедно кажњавање, забрана комуницирања, искључивање, манипулисање.

Облици социјалног насиља и злостављања су, нарочито: сплеткарење, ускраћивање пажње од стране групе (игнорисање), неукључивање, неприхватање, манипулисање, искоришћавање.

Облици сексуалног насиља и злостављања су, нарочито: сексуално додиривање, показивање порнографског материјала, показивање интимних делова тела, свлачење.

Облици насиља и злостављања злоупотребом информационих технологија, друштвених мрежа и других дигиталних канала комуникације су: оглашавање, снимање и слање видео записа, злоупотреба друштвених мрежа, блогова, форума и четовања у циљу вређања, исмевања и подстицање угрожавања достојанства личности снимање камером појединаца против њихове воље, снимање камером насилних сцена, дистрибуирање снимака.

Члан 17

У трећи ниво насиља и злостављања сврстани су следећи облици насиља и злостављања:

Облици физичког насиља и злостављања су, нарочито: туча, дављење, бацање, проузроковање опекотина и других повреда, ускраћивање хране и сна, излагање ниским температурама, напад оружјем.

Облици психичког насиља и злостављања су, нарочито: застрашивање, уцењивање уз озбиљну претњу, изнуђивање новца или ствари, ограничавање кретања, навођење на коришћење наркотичких средстава и психоактивних супстанци, укључивање у деструктивне групе и организације.

Облици социјалног насиља и злостављања су, нарочито: претње, изолација, малтретирање групе према појединцу или групи, организовање затворених група (кланова) које има за последицу повређивање других.

Облици сексуалног насиља и злостављања су, нарочито: завођење од стране запослених, злоупотреба ауторитета, поверења, или утицаја над учеником, подвођење, навођење, изнуђивање и принуда на сексуални чин, силовање, инцест.

Облици насиља и злостављања злоупотребом информационих технологија друштвених мрежа и других дигиталних канала комуникације су, нарочито: злоупотреба друштвених мрежа, блогова, форума и четовања у циљу слања претњи и угрожавања сигурности, снимање камером насилних сцена, дистрибуирање снимака и слика, снимање насилних сцена, дистрибуирање снимака и слика, дечија порнографија.

Члан 18

Као лакше повреде обавеза ученика утврђују се и:

- понављање насилног понашања са првог нивоа када васпитни рад није делотворан,

- насилно понашање са другог нивоа када појачани васпитни рад није делотворан.

Насилно понашање са трећег нивоа може да буде третирано као тежа повреда обавеза и као повреда забране утврђене Законом о основама система образовања и васпитања, у зависности од околности (последице, интензитет, учесталост, учесници, време, место, начин и др.), што процењује тим за заштиту и директор школе

5. Интервенција према нивоима насиља, злостављања и занемаривања

Члан 19

Ниво насиља и злостављања условљава и предузимање одређених интервентних мера и активности.

На првом нивоу, који по правилу процењује одељењски старешина, активности предузима самостално одељењски старешина, наставник, у сарадњи са родитељем, у смислу појачаног васпитног рада са васпитном групом, одељењском заједницом, групом ученика и индивидуално. одељењски старешина може консултовати и психолога/педагога школе за подршку по потреби.

Изузетно, ако се насилно понашање понавља, ако појачани васпитни рад није био делотворан, ако су последице теже, ако је у питању насиље и злостављање од стране групе према појединцу или ако исто дете и ученик трпи поновљено насиље и злостављање одељењски старешина укључује тим за заштиту.

Тим за заштиту у складу са информацијама процењује ниво и предузима даље активности.

На другом нивоу, по правилу, активности предузима одељењски старешина, у сарадњи са тимом за заштиту и обавезно учешће родитеља ученика, у смислу појачаног васпитног рада, као и могућност предлагања покретања васпитно-дисциплинског поступка.

На трећем нивоу, по правилу, активности предузима директор са тимом за заштиту, уз обавезно укључивање родитеља и надлежних органа и организација (центар за социјални рад, здравствена служба, полиција, јавно тужилаштво и друге надлежне организације).

На трећем нивоу обавезно се покреће васпитно-дисциплински поступак.

Тим за заштиту процењује да ли је неопходно да се током трајања васпитно дисциплинског поступка ученик удаљује из процеса непосредног

образовно- васпитног рада и осталих облика образовно-васпитног рада најкраће пет радних дана, а најдуже до окончања васпитно-дисциплинског поступка, уважавајући ризике, досадашње понашање ученика и изречене мере, последице и околности ситуације, безбедност, узраст и развојне карактеристике детета и сл.

Осим наведеног, Тим за заштиту процењује да ли је неопходно да ученик буде удаљен из процеса непосредног и осталих облика образовно васпитног рада и приликом покретања васпитно-дисциплинског поступка за учињене теже повреде обавезе ученика које се односе на поседовање, подстрекавање, помагање, давање другом ученику и употребу психоактивних супстанци, односно алкохола, дрога и никотинских производа, као и уношење у школу оружја, пиротехничког средства или другог предмета којим може да угрози или повреди друго лице.

Улога Тима за заштиту је да прикупи чињенице од значаја за поступање и квалификовање теже повреде обавеза ученика.

Процена тима за заштиту чини саставни део решења којим се ученик удаљује из процеса непосредног образовно-васпитног рада.

О удаљењу ученика, школа, поред родитеља, обавештава и надлежни центар за социјални рад у циљу заједничког деловања и израде плана појачаног васпитног рада за ученика, током трајања васпитно-дисциплинског поступка, односно мере непосредног удаљавања.

У случају удаљавања из процеса непосредног образовно-васпитног рада и осталих облика образовно-васпитног рада установа, заједно са родитељима и центром за социјални рад, реализује појачан васпитни рад.

Током удаљења ученика, школа је у обавези да на иницијативу ученика, родитеља, достави потребне наставне материјале како би се обезбедио континуитет у праћењу наставног процеса ученика.

У случају неукључивања, односно непоступања по поновном обраћању надлежном центру за социјални рад, установа обавештава министарство надлежно за надзор над радом центара.

Приликом реализације активности, у оквиру плана појачаног васпитног рада, родитељ је одговоран за редовно учешће детета у планираним активностима плана појачаног васпитног рада.

Након повратка у школу, са учеником се наставља појачан васпитни рад и праћење у складу са планом.

Ученици старости до 14 година нису кривично и прекршајно одговорни, те се према њима не може покренути кривични, нити прекршајни поступак за извршено насиље, већ се према њима искључиво примењују активности из надлежности образовно-васпитног система, здравственог и система социјалне заштите. У ситуацијама када је реч о ученицима изнад 14 година обавештава се јавни тужилац за малолетнике и полиција, а предузимају се и активности из надлежности образовно-васпитног система, здравственог и система социјалне заштите.

Уколико присуство родитеља у току вођења васпитно-дисциплинског поступка и реализације појачаног васпитног рада није у најбољем интересу ученика, тј. може да му штети, угрози његову безбедност или омета поступак у установи, директор обавештава центар за социјални рад, односно полицију или јавног тужиоца.

На овом нивоу обавезан је појачан васпитни рад који је у интензитету примерен потребама ученика, као и покретање васпитно-дисциплинског поступка и изрицање мере, у складу са законом. Ако су у пружању подршке ученику укључени представници из спољашње мреже заштите, установа остварује сарадњу са њима у циљу усклађивања активности у пружању адекватне подршке.

Када се насиље између ученика догоди ван простора установе, односно другог простора у коме школа остварује образовно-васпитни рад, односно васпитни рад по добијању сазнања од представника спољашње мреже заштите, Тим за заштиту се састаје, анализира ситуацију у складу са доступним информацијама, уз могућност процене нивоа насиља. Сходно утврђеним чињеницама Тим за заштиту предлаже одељењском старешини, односно васпитачу у дому ученика израду плана појачаног васпитног за ученика узимајући у обзир следеће: последице догађаја по учеснике, претходно понашање ученика у установи и континуитет ризичног понашања ученика.

За ученика који је претрпео насиље ван просторија школа, односно другог простора у коме школа остварује образовно-васпитно рад, Тим за заштиту предлаже одељењском старешини израду плана заштите од насиља, а према процени и укључивање представника спољашње мреже заштите.

У план појачаног васпитног рада школа обавезно укључује родитеље ученика и представнике спољашње мреже заштите ради који су укључени у пружање подршке ученику и породици.

У ситуацији када родитељ не сарађује са школом, а долази до поновљеног насиља ученика школа обавештава надлежни центар за социјални рад и примењује мере у складу са законом у односу на одговорност родитеља.

Школа документује недостатак сарадње са родитељима и то кроз: евиденцију о позивима на састанак, евиденцију о реализацији и учешћу родитеља у плановима заштите и плановима појачаног васпитног рада за ученике и др.

Када је ученик са сметњама у развоју и инвалидитетом учесник ситуације насиља неопходна је сарадња Тима за заштиту и Тима за инклузивно образовање у циљу израде плана појачаног васпитног рада. Имајући у виду здравствено стање ученика, односно развојну сметњу, предузимају се даље мере и активности у сарадњи са родитељима и представницима из здравствене и социјалне заштите, у складу са проценом потреба за подршком.

Када родитељ чини насиље, злостављање или занемаривање детета и када његово укључивање у поступак није у најбољем интересу детета школа обавезно укључује надлежни центар за социјални рад.

Ако постоји сумња или сазнање о насиљу, злостављању и занемаривању ученика у породици, директор без одлагања обавештава надлежно јавно тужилаштво, полицију и центар за социјални рад који предузимају даље мере у складу са законом.

Уколико постоји сумња или сазнање да је ученик укључен у промовисање, заговарање и подржавање идеолошки мотивисаног насиља, односно у насилни екстремизам, директор школе сазива тим за заштиту који разматра ситуацију и на основу прикупљених информација одлучује о даљем поступању унутар школе и обавештава родитеља и надлежно јавно тужилаштво.

Уколико постоји сумња или сазнање да је ученик укључен у било који облик трговине људима, након примене листе индикатора за прелиминарну идентификацију ученика који су потенцијалне жртве трговине, директор у складу са датим смерницама у листи индикатора, обавештава центар за заштиту жртава трговине људима, надлежни центар за социјални рад и надлежну организациону јединицу полиције.

Увек када је запослени починилац насиља, злостављања и занемаривања према у школи, директор предузима мере према запосленом, у складу са законом, а према ученику мере за заштиту и подршку (план заштите од насиља) на основу Правилника о протоколу.

Када родитељ пријави директору непримерено понашање запосленог према његовом детету, директор поступа у складу са законом.

Уколико постоји сумња да је починилац насиља, злостављања и занемаривања треће лице према ученику, директор је обавезан да истовремено обавести родитеља детета које је изложено насиљу, злостављању и занемаривању, надлежни центар за социјални рад полицију и надлежно јавно тужилаштво.

Када се насиље и злостављање дешава у школи између одраслих лица(запослени – запослени; запослени – родитељ; запослени, родитељ – треће лице), директор предузима мере, у складу са законом.

У свим ситуацијама када се непосредно дешава насиље или постоји оправдан разлог да се сумња да ће доћи до насиља услед непредузимања хитних мера заштите, без обзира на узраст учесника ситуације насиља, школа одмах обавештава полицију ради спречавања даљег вршења насиља и обезбеђивања помоћи и заштите.

У поступку заштите ученика од насиља, злостављања и занемаривања установа је дужна: поступак води ефикасно и економично; обезбеди заштиту и поверљивост података до којих дође пре и у току поступка; да дете, односно ученика не излаже поновном и непотребном давању изјава.

6. Заштита запослених

Члан 20

Школа је дужна да поступа увек када постоји сумња или сазнање да запослени трпи насиље од стране ученика, родитеља или трећег лица у школи, или за време организовања активности школе.

Процењивање насиља, злостављања и занемаривања по нивоима не односи се на запослене, већ само на вршњачко насиље.

Када је ученик починилац насиља према запосленом, директор је дужан да одмах обавести родитеља и центар за социјални рад; да покрене васпитно-дисциплински поступак и да изрекне васпитно-дисциплинску меру, у складу са законом за ученике старости до 14 година, а за ученике изнад 14 година, осим наведених активности и да обавести надлежно јавно тужилаштво и полицију.

У случају повреде части, угледа и достојанства запосленог од стране ученика примењују се мере и активности прописане за трећи ниво вршњачког насиља.

Када је ученик са сметњама у развоју и инвалидитетом починилац насиља према запосленом, неопходно је да директор у сарадњи са тимом за заштиту и тимом за инклузивно образовање утврди да ли је испољено (агресивно) понашање ученика последица здравственог стања, односно развојне сметње и у складу са тим се предузимају даље мере и активности, односно процењују кога је потребно укључити од спољашње мреже заштите (стручњаци из здравственог система, социјалне заштите и др.).

Када је родитељ или треће лице починилац насиља према запосленом или запослени према запосленом, директор је дужан да таква сазнања пријави полицији и надлежном јавном тужилаштву, а када је родитељ починилац насиља да обавести и надлежни центар за социјални рад, у року прописаним Законом.

7. Редослед поступања у интервенцији

Члан 21

Редослед поступања у интервенцији:

1) Проверавање сумње или откривање насиља, злостављања и занемаривања обавља се прикупљањем информација – директно или индиректно.

Прикупљање информација има за циљ утврђивање релевантних чињеница на основу којих се потврђује или одбацује сумња на насиље, злостављање и занемаривање. Током прикупљања информација поштују се принципи утврђени Конвенцијом и правила која се примењују у поступцима у којима учествује малолетно лице – дете и ученик.

Прикупљање информација о насиљу, злостављању и занемаривању обавља, по правилу, одељењски старешна, стручни сарадник, односно друго задужено лице у установи наставник, васпитач или члан тима за заштиту, од свих учесника, непосредно по сазнању или сумњи о догађају. Начин прикупљања информација одређује се у складу са специфичностима ситуације и проценом установе (непосредан разговор/усменим путем, писаним путем, анонимна анкета и сл). Прикупљене информације немају значај изјаве која се даје у току васпитно-дисциплинског поступка.

Школа проверава сваку информацију о могућем насиљу, злостављању и занемаривању и врши преглед видео записа уколико установа има електронски надзор над простором.

Изјава од малолетних ученика која се узима у току васпитно-дисциплинског поступка, узима се у присуству родитеља, а у складу са одредбама закона који уређује основе система образовања и васпитања, а којима је прописан васпитно-дисциплински поступак у установи. У случају сумње појачава се васпитни рад и прати понашање учесника. Када се потврди сумња, директор и Тим за заштиту предузимају мере и активности за извршено насиље, злостављање и занемаривање.

2) Заустављање насиља и злостављања и смиривање учесника је обавеза свих запослених у школи, а нарочито најближег присутног запосленог и дежурног наставника, да одлучно прекине све активности, раздвоји и смири учеснике у акту насиља. У случају да запослени процени да је сукоб високо ризичан и да не може сам да га заустави, одмах ће тражити помоћ.

3) Обавештавање родитеља и предузимање хитних акција по потреби (пружање прве помоћи, обезбеђивање лекарске помоћи, обавештавање полиције и центра за социјални рад) обавља се одмах након заустављања насиља и злостављања. Уколико родитељ није доступан или његово обавештавање није у најбољем интересу детета и ученика, установа одмах обавештава центар за социјални рад.

4) Консултације у установи се врше ради: разјашњавања околности, анализирања чињеница на што објективнији начин, процене нивоа насиља и злостављања, нивоа ризика и предузимања одговарајућих мера и активности, избегавања конфузије и спречавања некоординисане акције, односно ради успостављања и развијања усклађеног, уједначеног и ефикасног поступања. консултације у установи укључују се: одељењски старешина, дежурни наставник, педагог, Тим за заштиту, директор, Ученички парламент.

Уколико у току консултација директор и Тим за заштиту, услед сложених околности не могу са сигурношћу да процене ниво насиља, злостављања изанемаривања, као и да одреде мере и активности, у консултације укључују надлежне органе и друге организације и службе: министарство надлежно за послове образовања и васпитања (у даљем тексту: Министарство) – надлежну школску управу, центар за социјални рад, полицију, правосудне органе, здравствену службу, а по потреби одељење надлежно за послове ученичког и студентског стандарда.

5) Мере и активности предузимају се за све облике и нивое насиља и злостављања.

План заштите од насиља за ученика се сачињава за конкретну ситуацију другог и трећег нивоа за ученике који су претрпели насиље или били сведоци насиља и злостављања.

План појачаног васпитног рада за ученика се сачињава за конкретну ситуацију другог и трећег нивоа насиља за ученике који су извршили насиље, подстрекивали на насиље или пасивно подржавали насилну ситуацију.

8. Забрана дискриминације

Члан 22

Под дискриминацијом лица или групе сматра се свако непосредно или посредно, на отворен или прикривен начин, искључивање или ограничавање права и слобода, неједнако поступање или пропуштање чињења, односно неоправдано прављење разлика повлађивањем или давањем првенства.

Директор школе је дужан да у року од три дана од дана сазнања за повреду забране из става 1.овог члана предузме одговарајуће активности и мере у оквиру надлежности школе.

Школа је дужна да поштује Протокол који прописује министар за послове образовања и васпитања, а који дефинише поступања у Школи у случају дискриминације и дискриманаторног понашања, садржај и начине спровођења превентивних и интервентних активности, услове и начине за процену ризика и начине заштите од дискриминације и дискриманаторног понашања.

9 .Облици дискриминаторног понашања

Члан 23

Ученици обавезни су да: уважавају и поштују личност и национални, полни, верски, родни, сексуални и све друге аспекте идентитета учесника у образовању, родитеља, запослених и трећих лица; поштују правила установе која се односе на забрану дискриминације и дискриминаторног понашања и принципа једнаких могућности; активно учествују у активностима које се остварују у установи – одељенској заједници, ученичком парламенту и органима и телима, а које су усмерене на превенцију дискриминације и дискриминаторног понашања; својим понашањем не подстичу, не помажу, не изазивају, не доприносе вршењу дискриминације и вређања угледа, части или достојанства личности.

Родитељ је дужан да у најбољем интересу детета и ученика: сарађује са школом; учествује у мерама и активностима које се планирају, припремају и спроводе ради спречавања дискриминаторног понашања; уважава и поштује личност и све аспекте идентитета свог детета, друге деце, ученика, одраслих, других родитеља, запослених и трећих лица. Родитељ детета и ученика не сме својим понашањем у школи да подстиче, помаже, изазове или на било који начин допринесе дискриминацији и вређању угледа, части или достојанства личности.

Члан 24

Дискриминаторно понашање учесника у образовању је:

1. излагање подсмеху учесника у образовању по основу његове националности;
2. омаловажавање учесника у образовању или групе по основу њиховог личног својства;
3. имитирање хода, говора, изгледа или било какво друго излагање подсмеху учесника у образовању са сметњама у развоју или инвалидитетом;
4. ословљавање погрдним називима учесника у образовању или групе, запосленог или родитеља – припадника одређене групе;
5. изражавање стереотипа и предрасуда о припадницима одређене групе;
6. причање увредљивих и понижавајућих шала и вицева о припадницима одређене групе;
7. промовисање родних стереотипа у вези са очекивањима, успесима и достигнућима девојчица и дечака;
8. певање увредљивих и понижавајућих песама о припадницима одређене групе;
9. слање увредљивих и понижавајућих порука одређеном лицу или групи лица путем СМС-а, ММС-а или друштвених мрежа;
10. вербално привилеговање припадника већинске групе лица неоправданим и прекомерним похвалама;
11. неоправдано вербално умањивање или снижавање доприноса и успеха припадника мањинске групе;
12. игнорисање и избегавање контаката са учесником образовања због његовог личног својства;
13. одбијање да седи у клупи са другим учесником образовања због његовог личног својства;
14. омаловажавање родитеља ученика по основу личног својства.

Члан 25

Тешки облици дискриминације, утврђени су Законом о забрани дискриминације: виктимизација, сегрегација, говор мржње, подстицање и удруживање ради вршења дискриминације, физички напад мотивисан мржњом због националне припадности, вере, пола или другог личног својства и сви други облици дискриминације који изазивају нарочито тешке последице по дискриминисано лице, односно групу.

Виктимизација, у смислу овог Правилника подразумева шиканирање и малтретирање лица или групе лица која тражи заштиту од дискриминације, која је пријавила или сведочи у корист дискриминисаног лица.

Сегрегација, у смислу овог Правилника, подразумева одвајање припадника одређене групе од других лица или група лица, а у образовању и васпитању – издвајање одређених категорија учесника у образовању у специјалне школе, посебне предшколске и школске објекте, посебне групе, одељења или подгрупе у оквиру одељења, из разлога који није у складу са Законом и посебним законом.

Дискриминаторно понашање које се понавља или продужено траје у односу на исто лице, односно лица са сличним или истим личним својствима (раси, боји коже, националној и верској припадности или етничком пореклу, полу, родном идентитету, сексуалној оријентацији, имовном стању, генетским особеностима, здравственом стању, сметњи у развоју и инвалидитету) квалификује се у следећи тежи облик дискриминације.

Поновљена дискриминација, у смислу овог Правилника, подразумева више пута поновљено понашање лица или групе лица, односно поступање установе, њених органа или тела које је засновано на повређивању личних својстава лица или групе лица, а продужена – која се чине у дужем временском периоду према истом лицу или групи лица.

Када дискриминаторно понашање доводи или потенцијално може да доведе до угрожавања физичког, односно психичког здравља учесника у образовању, квалификује се у следећи тежи облик дискриминације.

Када се дискриминаторно понашање понавља или продужено траје у односу на исто лице, односно лица са сличним или истим личним својствима (раси, боји коже, националној и верској припадности или етничком пореклу, полу, родном идентитету, сексуалној оријентацији, имовном стању, генетским особеностима, здравственом стању, сметњи у развоју и инвалидитету) квалификује се у следећи тежи облик дискриминације.

Поновљена дискриминација, у смислу овог акта, подразумева више пута поновљено понашање лица или групе лица, односно поступање установе, њених органа или тела које је засновано на повређивању личних својстава лица или групе лица, а продужена – која се чине у дужем временском периоду према истом лицу или групи лица.

Члан 26

Тешки облици дискриминације су:

1. неоправдано формирање посебних одељења за учеснике у образовању по основу њиховог личног својства, на пример посебна одељења учесника у образовању ромске националности (сегрегација)
2. излагање руглу ученика који је тражио заштиту од дискриминације (виктимизација);
3. неоправдано смањивање оцене ученику чији је родитељ пријавио дискриминацију над дететом (виктимизација);
4. исписивање расистичких, ксенофобичних, антисемитских, антиисламских,

хомофобичних, сексистичких порука или симбола на објектима установе или у њеном непосредном окружењу (говор мржње);

5. позивање на насиље према припадницима ЛГБТИ популације путем друштвених мрежа (хомофобија);

6. организовање неформалне групе ради слања претећих или увредљивих расистичких, националистичких, ксенофобичних, антисемитских, антиисламских, хомофобичних, сексистичких порука лицима која припадају одређеној друштвеној групи (удруживање ради дискриминације);

7. излагање руглу и подсмеху учесника у образовању из осетљивих друштвених група, нпр. ромске девојчице (вишеструка или укрштена дискриминација), са сметњама у развоју и инвалидитетом (аблеизам);

8. континуирано омаловажавање истог учесника у образовању по основу његовог личног својства које дуже траје (продужена дискриминација);

9. физички напад на учесника у образовању, родитеља или запосленог мотивисан мржњом због њихове националне припадности, вере, социјалног статуса или другог личног својства.

10. Забрана понашања које вређа углед, част или достојанство

Члан 27

Вређање угледа, части или достојанства личности у школи, које може да има обележја психичког и социјалног насиља или злостављања, јесте понашање лица или групе лица када се узнемиравањем и понижавајућим поступањем повређује неко од личних својстава из расистичких, сексистичких, хомофобичних, ксенофобичних, исламофобичних, антисемитских, антициганистичких или других облика дискриминаторног понашања према лицу, а нарочито млађем, слабијем, са сметњама у развоју и инвалидитетом, према родном идентитету, полу, сексуалној оријентацији, раси, боји коже, верској и националној припадности, језику, имовном стању, социјалном и културном пореклу и другим и претпостављеним или стварним личним својствима

Члан 28

У Школи је забрањено свако понашање:

- запосленог према ученику,
- ученика према запосленом,
- родитеља, односно другог законског заступника или трећег лица према запосленом,
- запосленог према родитељу, односно другом законском заступнику,
- ученика према другом ученику, којим се вређа углед, част или достојанство ученика, запосленог и родитеља, односно другог законског заступника.

Директор школе је дужан да у року од три дана од дана сазнања за повреду забране из става 1. овог члана предузме одговарајуће активности и мере у оквиру надлежности школе.

Школа је дужна да поштује Протокол који прописује министар за послове образовања и васпитања, а који дефинише поступања у Школи у случају дискриминације и дискриминаторног понашања којим се вређа углед, част и достојанство личности садржај и начине спровођења превентивних и интервентних активности, услове и начине

за процену ризика и начине заштите од дискриминације и дискриминаторног понашања којим се вређа углед, част и достојанство личности

11. Разврставање дискриминације по нивоима

Члан 29

Дискриминаторно понашање је узнемиравање и понижавајуће поступање ученика или групе ученика као извршиоца дискриминације, које подразумева обраћање лицу или припадницима одређене групе лица кроз изговарање речи, односно слање писаних порука или предузимање радњи према лицу или групи лица на основу којих се посредно и са сигурношћу може закључити да вређају њихово достојанство на основу личног својства, проузрокују осећај понижености, узнемирености или одбачености, шири страх или непријатељство, односно ствара понижавајуће и увредљиво окружење .

Члан 30

У први ниво дискриминације убрајају се случајеви дискриминаторног понашања ученика према ученику истог, или приближно истог узраста и ученика млађег узраста према старијем ученику

У други ниво дискриминације убрајају се случајеви дискриминаторног понашања старијег ученика према млађем ученику, које доводи, или потенцијално може да доведе до угрожавања физичког, односно психичког здравља ученика

У други ниво дискриминације убрајају се случајеви дискриминаторног понашања које удружено врши група или се оно понавља, односно дуже траје

У трећи ниво дискриминације убрајају се случајеви дискриминаторног понашања групе ученика према другом лицу, или другој групи, које је довело до искључивања или одбацивања лица или групе лица и у чију интервенцију укључена спољашња заштита (здравствена служба, установа социјалне заштите, полиција, Министарство, надлежна школска управа Министарства, јединица локалне самоуправе, Повереник, правосудни органи и др.)

У трећи ниво дискриминације убраја се и говор мржње који подразумева обраћање учесника у образовању најширој публици и неодређеном кругу људи, којим се подстиче дискриминација, мржња или насиље против припадника одређене групе.

У трећи ниво дискриминације убраја се и физички напад мотивисан мржњом

Насилно понашање није у сваком случају дискриминаторно, али свако дискриминаторно јесте насилно.

IV ПОСТУПАК УТВРЂИВАЊА ДИСЦИПЛИНСКЕ ОДГОВОРНОСТИ

Члан 31

Приликом утврђивања одговорности ученика треба имати у виду да васпитна односно васпитно-дисциплинска мера није сама себи циљ, већ да има васпитни и превентивни карактер.

Члан 32

Обавезе одељењског старешине:

1. да евидентира понашање и опише учињену лакшу повреду обавезе ученика,
2. да ученика који је начинио више лакших повреда или тежу повреду обавезе упуту код педагога школе, ради предузимања активности појачаног васпитног рада, и о томе обавести родитеља, да изриче васпитне мере опомена и укор одељењског старешине односно да предложи одељењском већу изрицање укора одељењског већа,
3. прати евиденцију о изреченим васпитним и васпитно-дисциплинским мерама у свом одељењу,
4. да обавести ученика, као и родитеља или старатеља ученика о учињеној повреди обавеза или повреди забране.

Члан 33

Обавезе предметног наставника:

1. да уписује у дневник образовно-васпитног рада све повреде обавезе ученика или повреде забране учињене на часу и другим облицима образовно-васпитног рада,
2. да обавести одељењског старешину о учињеној повреди обавезе ученика или повреди забране.

1. Утврђивање одговорности за лакшу повреду обавеза

Члан 34

Поступак утврђивања одговорности ученика и утврђивање чињеничног стања за лакше повреде обавеза ученика спроводи одељењски старешина.

Васпитна мера за лакше повреде обавеза из члана 7., овог Правилника изриче се ученику без вођења васпитно-дисциплинског поступка.

Пре изрицања васпитне мере одељењски старешина је дужан да ученика усмено саслуша, а по потреби да прикупи и друге доказе ради утврђивања чињеница, односно околности под којима је повреда учињена као и утврђивања одговорности ученика.

Члан 35

Приликом доношења одлуке о изрицању васпитне мере одељењски старешина као надлежни орган ће имати у виду тежину учињене повреде и њене последице, степен одговорности ученика, околности под којима је повреда учињена, раније понашање ученика, понашање после учињене повреде, узраст ученика и друге олакшавајуће и отежавајуће околности.

Пре изрицања васпитне мере опомена, или укор одељењског старешине, одељењски старешина прибавља мишљење одељењске заједнице.

Одлуку о изрицању васпитне мере укор Одељењског већа доноси Одељењско веће.

Члан 36

Одељењски старешина је дужан да о учињеној лакшој повреди обавезе ученика и изреченој васпитној мери обавести родитеља, односно старатеља ученика и да уредно води документацију о изреченим мерама.

2. Утврђивање одговорности за тежу повреду обавеза

Члан 37

Васпитна мера за теже повреде обавеза из члана 8., овог Правилника изриче се ученику након вођења васпитно-дисциплинског поступка.

Поступак утврђивања одговорности ученика и утврђивање чињеничног стања за теже повреде обавеза ученика и за учињену повреду забране из члана 110., до 112., Закона о основама система образовања и васпитања, за које се изриче васпитно – дисциплинска мера укор директора, укор Наставничког већа и премештај ученика у другу школу, спроводи директор школе.

3. Утврђивање одговорности за повреде забране

Члан 38

Васпитна мера за повреде забране из из члана 110., до 112., Закона о основама система образовања и васпитања, изриче се ученику након вођења васпитно-дисциплинског поступка.

Поступак утврђивања одговорности ученика и утврђивање чињеничног стања за повреде забране, из члана 110., до 112., Закона о основама система образовања и васпитања, за које се изриче васпитно – дисциплинска мера укор директора, укор Наставничког већа и премештај ученика у другу школу, спроводи директор школе.

V ДИСЦИПЛИНСКИ ПОСТУПАК

1. Покретање дисциплинског поступка

Члан 39

У случају теже повреде, одељенски старешина одмах по сазнању, подноси захтев за покретање дисциплинског поступка директору, заједно са предлогом да се ученику изрекне васпитно-дисциплинска мера уколико се утврди да је учинио тежу повреду обавезе ученика.

Захтев за покретање Васпитно-дисциплински поступак је хитан и покреће се закључком директора школе:

- за теже повреде обавеза ученика у року од 5 дана од дана сазнања за учињену повреду обавезе,

- за повреде забране из чл. 110-112., Закона о основама система образовања и васпитања одмах, а најкасније у року од два радна дана од дана сазнања, о чему одмах, а најкасније наредног радног дана обавештава родитеља, односно другог законског заступника и укључује га у одговарајући поступак.

Изузетно за учињене теже повреде обавеза ученика из члана 83. став 8. тач. 4. и 5. закона, директор закључком покреће васпитно-дисциплински поступак одмах, а најкасније у року од два радна дана од дана сазнања, о чему одмах обавештава родитеља, односно другог законског заступника.

Закључак из става 1. овога члана обавезно садржи: име и презиме ученика против кога треба да се покрене поступак, одељење и разред, опис теже повреде обавезе ученика, односно повреде забране из члана 110., до 112., Закона о основама система образовања и васпитања, место и начин извршења повреде обавезе и назначење члана Закона којим је утврђено да учињено дело представља повреду обавезе ученика, доказе који указују на извршење повреде обавезе, обавезу да се ученик саслуша у присуству родитеља, да се саслушају сведоци, да се тражи писмена изјава, извођење других доказа, као и предлог васпитно - дисциплинске мере.

У поступку утврђивања одговорности ученика обавезано је учешће родитеља, односно староца ученика.

Члан 40

Закључак уз писано обавештење доставља се ученику, односно његовом родитељу, или старатељу, препоручено поштом или преко запосленог у Школи, који обавља курирске послове, најкасније 3 (три) дана пре дана одређеног за саслушање ученика.

Закључак се доставља и одељенском старешини, стручним сарадницима.

Истовремено Закључак се доставља одељенском старешини, стручним сарадницима.

Изузетно у случају учињене теже повреде обавеза ученика из члана 83. став 8. тач. 4. и 5. закона и повреде забране, васпитно-дисциплински поступак окончава се доношењем решења у року од 20 дана од дана покретања.

У васпитно дисциплинском поступку који је покренут за тежу повреду обавезе ученика из члана 83. став 8. тач. 4. и 5. закона и повреду забране, ученик може бити удаљен из непосредног образовно-васпитног рада који обухвата обавезну наставу и остале облике образовно-васпитног рада.

Ученик може бити удаљен из непосредног образовно-васпитног рада и осталих облика образовно-васпитног рада најкраће 5 (пет) радних дана, а најдуже до окончања васпитно-дисциплинског поступка.

Директор школе, након процене тима за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања у складу са протоколом поступања у установи у одговору на насиље, злостављање и занемаривање и правилником о друштвено-корисном, односно хуманитарном раду, доноси решење о удаљењу ученика.

Током удаљења ученика из става 11. овог члана ученик, родитељ, односно други законски заступник је дужан да се информише о току наставног процеса и да садржаје програма наставе и учења прати уз употребу наставног материјала који је школа у обавези да достави ученику ради обезбеђивања континуитета у образовању.

Школа је дужна да о удаљењу ученика обавести надлежни центар за социјални рад ради заједничког деловања у реализацији појачаног васпитног рада.

Пре доношења решења о удаљењу морају се утврдити све чињенице које су од значаја за одлучивање.

На решење о удаљењу ученик, његов родитељ, односно други законски заступник, нема право жалбе али има право на судску заштиту у управном спору.

2. Ток дисциплинског поступка

Члан 41

Директор школе води дисциплински поступак применом правила општег управног поступка и окончава га доношењем решења, у року од 30 дана, од дана покретања.

Уколико се родитељ, односно старатељ ученика, који је уредно обавештен не одазове позиву да присуствује васпитно-дисциплинском поступку, директор школе поставља одмах, а најкасније наредног дана педагога/психолога школе да заступа интересе ученика, о чему одмах обавештава центар за социјални рад.

Директор је дужн да ученика саслуша у присуству родитеља или стараоца ученика, да саслуша оштећеног ученика, сведоке, да прикупи остале доказе уколико доприносе потпунијем утврђивању чињеничног стања, односно околности под којима је повреда учињена.

Сведоци могу дати и писану изјаву.

Директор ће саслушати родитеља ученика.

Директор ће прочитати и писмену изјаву психолога, односно педагога Школе о саватодавном раду са учеником.

Директор ће прочитати писмену изјаву одељењског старешине о изреченим васпитно дисциплинским мерама.

Уколико се у току трајања дисциплинског поступка ученик испише из школе, школа је у обавези да у исписницу унесе напомену да је против наведеног ученика покренут васпитно-дисциплински поступак

Члан 42

О саслушању ученика, сведока и родитеља, односно стараоца ученика, сачињава се записник.

Записник треба да садржи: датум, време и место сачињавања записника, име и презиме чланова Комисије, име и презиме ученика, одељење и разред, кратак опис повреде обавезе ученика, кратко формулисање питања, сажете одговоре и изјаве ученика, родитеља, односно стараоца ученика и сведока.

Записник потписују, ученик, његови родитељи, односно стараоци, сведоци, директор школе и записничар.

VI ДИСЦИПЛИНСКЕ МЕРЕ

1. Врсте дисциплинских мера за лакше повреде обавеза

Члан 43

За лакше повреде обавезе ученика, из члана 7., овога Правилника, могу да се изрекну васпитне и васпитно-дисциплинске мере и то:

- 1) Опомена одељењског старешине;
- 2) Укор одељењског старешине;
- 3) Укор Одељењског већа, на основу писменог или усменог изјашњавања наставника који остварују наставу у одељењу ученика.

Опомена се изриче усмено или у писаном облику.

Усмена опомена изриче се непосредно или пред одељенском заједницом.

Писмена опомена уноси се у ђачку књижицу.

Васпитна мера Укор Одељенског већа изриче Одељенско веће већином гласова свих чланова одељењског већа, на предлог одељењског старешине, или било ког члана одељењског већа.

Васпитна мера Укор одељенског старешине уписује се дневник образовно васпитног рада.

Васпитна мера Укор Одељенског већа уписује се у ђачку књижицу.

1) Васпитна мера Опомена одељенског старешине

Члан 44

Васпита мера Опомена одељенског старешине изриче се за следеће лакше повреде обавеза:

- 1) непоседовање опреме и прибора предвиђеног за час,
- 2) непримерено одевање у школи или другој организацији за време школских активности и поред упозорења наставника,
- 3) небрига о личној хигијени и уредности, хигијени школских просторија у којима се врши образовно-васпитна делатност,
- 4) у својству редара не обавештава наставнике о одсуству ученика,
- 5) у својству редара не чува предмете, књиге и прибор ученика, или се не стара о хигијени учионице, не пријављује свако оштећење школске или личне имовине и не пријави пре почетка наставе уочене недостатке одељењском старешини или дежурном наставнику,
- 6) у својству дежурног ученика допусти улаз лицу без идентификације или без сагласности органа школе, а о томе не обавести службеника обезбеђења или дежурног наставника,
- 7) улазак у наставничку канцеларију, зборницу, канцеларију директора или друге службене просторије; без позива и одобрења,
- 8) улазак ученика на главни улаз школе,
- 9) задржавање у ходницима и помоћним просторијама за време наставе и у случају губљења часова.

2) Васпитна мера Укор одељенског старешине

Члан 45

Васпита мера Укор одељенског старешине изриче се за следеће лакше повреде обавеза:

- 1) ометање наставе и осталих облика образовно-васпитног рада у свом, или другом одељењу,
- 2) учестало неоправдано кашњење на редовну наставу и друге облике образовно-васпитног рада,
- 3) неблагоприятно правдање изостајања из школе,
- 4) необавештавање родитеља о резултатима учења и владања и непреношења порука одељенског старешине, других наставника и стручних сарадника,

- 5) напуштање часа без одобрења наставника,
- 6) напуштање школског дворишта за време наставе и одмора без одобрења одељењског старешине,
- 7) у својству дежурног ученика самовољно напусти дежурство.

3) Васпитна мера Укор одељенског већа

Члан 46

Васпита мера Укор одељенског старешине изриче се за следеће лакше повреде обавеза:

1) непоштовање прописаних Правила понашања у школи и непоштовање одлука надлежних органа школе,

2) оштећење школске зграде, школске имовине, просторија, инвентара, инсталација и оштећење личних ствари и прибора других ученика, наставника и других запослених у школи, намерно прљање школских просторија и дворишта,

3) изазивање нереди и недисциплиновано понашање у просторијама школе и школском дворишту, за време трајања пре и после наставе, на испиту, на екскурзији и настави у природи и ваннаставним активностима у школи, као и на другим облицима образовно-васпитног рада у оквиру спортских, културних или других активности, и ван ње,

4) недолично понашање према ученицима, запосленима у школи или трећим лицима у просторијама школе или школском дворишту или за време извођења образовно-васпитног рада који се изводи ван школе, који нису прописани као тежа повреда обавеза ученика или повреда забране,

5) коришћење мобилног телефона, електронских уређаја, вокмена и других средстава којима се ремети дисциплина на часу или на другим облицима образовно-васпитног рада а којима се не угрожавају права других и не служи за превару у поступку оцењивања,

6) коришћење разних облика преписивања и других недозвољених облика помоћи у поступку оцењивања,

7) злоупотреба лекарског оправдања,

8) пушење у просторијама школе и у школском дворишту,

9) одбијање учешћа на школским манифестацијама и другим облицима образовно васпитног рада у Школи или ван ње,

10) недолазак на часове додатне или допунске наставе,

11) прикривање и непријављивање повреде обавеза и учиноица,

2. Врсте дисциплинских мера за теже повреде обавеза и повреде забране

Члан 47

За теже повреде обавеза из члана 8., овога Правилника изричу се васпитно-дисциплинске мере:

1) Укор директора;

2) Укор Наставничког већа;

За учињену повреду забране из члана 110., до 112., Закона о основама система образовања и васпитања васпитно-дисциплинска мера:

1) Укор директора;

2) Укор Наставничког већа;

3) премештај ученика у другу школу, на основу одлуке Наставничког већа, уз сагласност родитеља, односно старатеља и школе у коју прелази за теже повреде обавеза ученика из члана 83.став 8. тач. 4. и 5. и повреде забране из чл. 101 до 112. закона.

Васпитно дисциплинска мера Укор директора школе и Укор Наставничког већа изричу се писмено, на предлог одељенског старешине, или Одељенског већа

Васпитно дисциплинска мера Укор директора школе и Укор Наставничког већа уписује се у ђачку књижицу и дневник образовно васпитног рада

1) Васпитно дисциплинска мера Укор директора школе

Члан 48

Васпитно дисциплинска мера Укор директора школе изриче се следеће теже повреде обавеза:

- 1) уништење, оштећење, скривање, изношење, преправка или дописивање података у евиденцији коју води школа, или друга организација, односно орган,
- 2) преправка или дописивање података у јавној исправи, коју издаје школа, или орган, односно исправи коју изда друга организација,
- 3) уништење, или крађа имовине школе, привредног друштва, предузетника, ученика или запосленог,
- 4) повреде забране из чл. 110., до 112., Закона о основама система образовања и васпитања.
- 5) учестало чињење лакших повреда обавеза у току школске године, под условом да су предузете непходне мере из чл. 1. ради корекције понашања ученика.
- б) неоправдано изостајање са наставе и других облика образовно-васпитног рада до 25 часова у току школске године, од чега више од 15 часова након писменог обавештавања родитеља, односно старатеља од стране школе,

2) Васпитно дисциплинска мера Укор Наставничког већа

Члан 49

Васпитно дисциплинска мера Укор Наставничког већа изриче се следеће теже повреде обавеза:

- 1) подстрекивање, помагање, давање ученику и употреба алкохола, дувана, наркотичког средства, или психоактивне супстанце,
- 2) уношење у школу, или другу организацију оружја, или другог предмета, којим може да се угрози, или повреди друго лице,
- 3) понашање ученика којим угрожава властиту безбедност или безбедност других ученика, наставника и запослених у школи и које доводи до њиховог физичког или психичког повређивања,
- 5) употреба мобилног телефона, или других електронских уређаја у сврхе којима се угрожавају права других, или преваре у поступку оцењивања,
- 5) неоправдано изостајање са наставе и других облика образовно-васпитног рада више од 25 часова у току школске године, од чега више од 15 часова након писменог обавештавања родитеља, односно старатеља од стране школе,

3) Васпитно дисциплинска мера премештај ученика у другу основну школу

Члан 50

Васпитно дисциплинска мера премештај ученика у другу основну школу изриче се ученику за повреду забране из чл. 110. до 112. Закона о основама система образовања и васпитања, ако је том повредом озбиљно угрожен интегритет другог лица. Васпитно дисциплинска мера из ст. 1. овога члана, врши се на основу сагласности родитеља, односно старатеља ученика и школе у коју ученик прелази. Наставничко веће доноси одлуку о васпитно дисциплинској мери премештај ученика у другу основну школу, а директор школе доноси решење о премештају. Школа у којој ученик наставља школовање у обавези је да прати понашање ученика и спроводи појачан васпитни рад у сарадњи са Центром за социјални рад и другим установама спољашње заштитне мреже .

3. Педагошке мере

Члан 51

У неким случајевима учесталих повреда обавеза ученика, ученику се може изрећи и педагошка мера премештај у друго одељење.

Педагошка мера премештај у друго одељење може бити привременог или трајног карактера.

Одлуку о педагошким мерама доноси Одељењско веће уз претходно прибављено мишљење педагошко психолошке службе.

4. Поступност у изрицању мера

Члан 52

Васпитне и васпитно-дисциплинске мере се изричу поступно.

Одељењски старешина је дужан да води рачуна о поступности у изрицању васпитних и васпитно-дисциплинских мера.

Члан 53

Опомена одељенског старешине ученику се изриче када први пут учини лакшу повреду обавеза, из члана 7., овог Правилника,

Укор одељенског старешине ученику се изриче за поновљену лакшу повреду обавезе ученика, за коју је изречена опомена

Укор Одељенског већа ученику се изриче , за учестало понављање чињење лакших повреда обавезе ученика, из члана 7., овог Правилника у случају када је ученику већ изречена опомена или Укор одељенског старешине, а та мера није имала васпитни утицај на поправљање понашања ученик.

Укор директора ученику се изриче када први пут учини тежу повреду обавеза из члана 8., овог Правилника.

Укор Наставничког већа ученику се изриче за тежу и поновљену тежу повреду обавезе ученика из члана 8., овога Правилника, у случају када је ученику већ изречена мера Укор директора, а та мера није имала васпитни утицај на поправљање понашања ученика,

Премештај ученика у другу школу изриче се ученику за учињену повреду забране из члана 110., до 112., Закона о основама система образовања и васпитања у случају када је ученику већ изречена мера Укор Наставничког већа, а та мера није имала васпитни утицај на поправљање понашања ученика.

Одлуку о премештају доноси Наставничко веће, уз сагласност родитеља, односно старатеља уколико је промена средине нужно и једино могуће решење, у случају да ученику није престала обавеза похађања школе. Уколико је ученику престала обавеза редовног похађања школе, овакав ученик се удаљава из школе.

Ученик не може бити искључен из школе.

5. Смањење оцене из владања

Члан 54

Ученик се оцењује најмање два пута у току првог и другог полугодишта из владања.

Владање ученика I разреда основног образовања и васпитања оцењује се описно у току и на крају првог и другог полугодишта описном оценом која не утиче на општи успех ученика.

Владање ученика од II разреда основног образовања и васпитања оцењује се бројчано у току и на крају првог и другог полугодишта и утиче на општи успех ученика.

Закључна оцена из владања ученика из става 2. овог члана јесте: примерно, врло добро, добро, задовољавајуће и незадовољавајуће и не утиче на општи успех ученика.

Закључна оцена из владања из става 3. овог члана на крају првог и другог полугодишта јесте: примерно (5), врло добро (4), добро (3), задовољавајуће (2) и незадовољавајуће (1) и утиче на општи успех ученика.

Ученику се за изречену васпитно дисциплинску меру може смањити оцена из владања.

1) Смањење оцене из владања за лакше повреде обавеза

Члан 55

Ученику I разреда у току и на крају полугодишта због изречене васпитно дисциплинске мере за лакше повреде обавеза не смањује се оцена из владања, већ се владање ученика описно оцењује и то за изречену васпитно-дисциплинску меру:

1) усмена и писмена опомена одељењског старешине - владање се оцењује описном оценом- "врло добро",

2) Укор одељењског старешине - владање се оцењује описном оценом "добро", или "задовољавајуће",

3) Укор одељењског већа - владање се оцењује описном оценом "незадовољавајуће".

Члан 56

Ученику од II до VIII разреда у току и на крају полугодишта због изречене васпитно дисциплинске мере за лакше повреде обавеза смањује се бројчана оцена из владања за изречену васпитно-дисциплинску меру:

1) Укор одељењског старешине – оцена из владања смањује се бројчаном оценом "врло добро" (4),

2) Укор одељењског већа - оцена из владања смањује се бројчаном оценом "добро" (3).

2) Смањење оцене из владања за теже повреде обавеза и повреде забране

Члан 57

Ученику од II до VIII разреда у току и на крају полугодишта због изречене васпитно дисциплинске мере за теже повреде обавеза и повреде забране повреде обавеза се зависно од тежине учињене повреде и њених последица, процењеног степена одговорности ученика, околности под којима је повреда учињена и других олакшавајућих и отежавајућих околности смањује бројчана оцена из владања за изречену васпитно-дисциплинску меру:

1) Укор директора – владање се оцењује бројчаном оценом "добро" (3), или "задовољавајуће" (2),

2) Укор Наставничког већа - владање се оцењује бројчаном оценом "задовољавајуће" (2), или "незадовољавајуће" (1).

3) Смањење оцене из владања за неоправдано изостајање са наставе и других облика образовно-васпитног рада

Члан 58

За неоправдано изостајање са наставе и других облика образовно-васпитног рада ученику се могу изрећи следеће васпитне и васпитно-дисциплинске мере:

Ученику се не смањује оцена из владања за неоправдано изостајање са наставе и других облика образовно-васпитног рада за неоправдано изостајање са наставе до 7 часова

Ученику се смањује оцена из владања за неоправдано изостајање са наставе и других облика образовно-васпитног рада :

1) врло добро (4) када неоправдано изостане са 8 часова;

2) добро (3) када неоправдано изостане са највише 15 часова;

3) задовољавајуће (2) када неоправдано изостане са највише 25 часова;

4) незадовољавајуће (1) када неоправдано изостане са 26 и више часова.

Оцене из става 2. овога члана сматрају се појединачним оценама и саставни су део закључне оцене из владања.

Члан 59

Описна оцена из владања због изречене васпитно-дисциплинске мере не утиче на општи успех ученика.

Бројчана оцена из владања због изречене васпитно дисциплинске мере утиче на општи успех ученика.

Закључну оцену из владања утврђује Одељењско веће на предлог одељењског старешине на крају првог и другог полугодишта на основу сагледавања личности и понашања ученика у целини, процењивањем његовог укупног понашања и извршавања обавеза прописаних законом и изречених васпитних или васпитно-дисциплинских мера и њихових ефеката. Оцена из владања поправља се када дође до позитивне промене у понашању ученика.

Члан 60

Изузетно, одељењски старешина по прибављеној процени тима за заштиту ученика предлаже одељењском већу смањење закључне оцене из владања на крају другог полугодишта ученику који учини тежу повреду обавезе ученика или повреду забране из чл. 110–112. закона на крају другог полугодишта, када није могуће водити васпитно-дисциплински поступак

VII ДРУШТВЕНО КОРИСТАН, ОДНОСНО ХУМАНИТАРНИ РАД

Члан 61

Друштвено-користан, односно хуманитаран рад (у даљем тексту: друштвено-користан рад), у смислу овог правилника, обухвата активности чијим се остваривањем развија друштвено одговорно понашање ученика.

Друштвено-користан рад, односи се на друштвено-користан и хуманитарни рад који школа планира годишњим планом рада у оквиру плана заштите од насиља и остварује се ради укључивања свих ученика у планирање и реализацију тог рада, као и друштвено-корисни и хуманитарни рад који се реализује у оквиру појачаног васпитног рада.

Учествовањем ученика у планирању и реализацији активности друштвено-корисног рада које запослени у школама организују, стварају се услови за утврђивање оцене из владања и по том основу, од другог разреда основне школе.

Члан 62

Друштвено-користан рад има превентивну функцију и доприноси развијању емпатије, солидарности и сарадње, активизма, као и основних моралних вредности и уз унапређивање међупредметне компетенције одговорно учешће у демократском друштву, а у складу са референтним оквиром компетенција за демократску културу Савета Европе (РОДК).

Сврха друштвено-корисног рада је, поред осталог, да ученици унапреде компетенције потребне за одговорно учешће у друштву, као и да буду оснажени да поштују и промовишу људска права.

Активности друштвено-корисног рада представљају следеће активности: хуманитарне акције; еколошке акције уређења школе, учионица, других просторија, као и школског окружења; акције прикупљања материјала за рециклажу; припрема, односно уређење школског простора за одржавање школских манифестација, изложби, гостовања, спортских и других такмичења; посете установама социјалне заштите за смештај деце и омладине, домовима старих и Црвеном крсту; и друге активности које доприносе развоју емпатије, толеранције и унапређивању односа заснованих на међусобном уважавању и сарадњи.

Члан 63

Планом заштите од насиља планирају се активности друштвено-корисног рада у које се укључују ученици, запослени и родитељи, односно други законски заступници (у даљем тексту: родитељ), у оквиру установе или у сарадњи са локалном заједницом и другим установама.

Друштвено-користан рад мора бити тако организован да не сме да угрози психички и физички интегритет учесника, безбедност и здравље.

Члан 64

У ситуацији када се друштвено-корисни рад планира за ученика који наставу похађа по индивидуалном образовном плану узима се у обзир и мишљење Тима за инклузивно образовање.

Када се друштвено-користан рад користи као једна од активности појачаног васпитног рада представља облик ресторативне дисциплине.

Ресторативна дисциплина јесте приступ којим се омогућава умањивање или отклањање начињене штете, односно последица те штете, развија свест о одговорности и последицама сопственог и понашања других и поправљају односи укључених страна.

Када се користи у оквиру појачаног васпитног рада циљ одређивања друштвено-корисног рада у школама, који се остварује у складу са овим правилником, јесте превенција непожељног и друштвено неприхватљивог понашања ученика кроз развој пожељних и позитивних облика понашања.

Наставник, односно стручни сарадник у школи, за развијање пожељних/позитивних облика понашања ученика и конструктивно решавање конфликта примењује саветодавни рад, технику дијалога, радиониچارски рад, поступак школске медијације, укључује вршњачку медијацију и друго.

Члан 65

Друштвено-користан рад се планира и реализује у оквиру појачаног васпитног рада ученика за учињену лакшу и тежу повреду обавеза ученика, као и повреда забране уређене законом којим се уређују основе система образовања и васпитања, а водећи рачуна о психофизичкој и здравственој способности, узрасту и достојанству ученика.

У ситуацији повреде забране или теже повреде обавеза ученика, када се израђује план појачаног васпитног рада за ученика, тим за заштиту у сарадњи са родитељима, одређује активности друштвено-корисног рада за ученика.

Члан 66

У ситуацијама лакше повреде обавеза ученика и првог нивоа вршњачког насиља када се планирају активности појачаног васпитног рада за ученика, одељенски старешина у сарадњи са родитељима одређује активности друштвено-корисног рада за ученика.

Родитељ је дужан да активно учествује у остваривању плана појачаног васпитног рада, као и реализацији друштвено-корисног рада.

Родитељ је одговоран ако ученик одбије да учествује у реализацији активности друштвено-корисног рада, у складу са законом.

Члан 67

Друштвено-користан рад остварује се у просторијама школе под надзором наставника, у складу са проценом уз учешће родитеља, директора, односно стручног сарадника или ван просторија школе у сарадњи са надлежним центром за социјални рад и другим релевантним установама/институцијама.

Активности друштвено-корисног рада се могу организовати и остваривати у групи, одељењу, разреду, односно класи у оквиру школе, као и у другој установи, самостално или уз подршку вршњака, запослених у установи, директора, родитеља и др.

Члан 68

У оквиру појачаног васпитног рада, приликом планирања активности друштвено-корисног рада потребно је да се узму у обзир особености ученика и врста повреде која је извршена.

Планиране активности не смеју угрожавати достојанство, психички и физички интегритет ученика, безбедност и здравље.

Активности морају бити примерене узрасту и у смислено логичкој вези са учињеном повредом обавеза ученика, односно повредом забране.

Одабрана активност друштвено-корисног рада треба да има за сврху развој вредносног система ученика који је извршио насиље и реализација те активности не сме доводити до виктимизације особе која је претрпела насиље.

Члан 69

За друштвено-користан рад прописује се временски период/динамика, начин остваривања, праћења и извештавања о остваривању и ефектима активности у оквиру плана појачаног васпитног рада.

Приликом одређивања активности друштвено-корисног рада у оквиру појачаног васпитног рада одређује се трајање те активности, учесталост и временски период/динамика, узимајући у обзир карактеристике ученика, његов узраст и оптимално време за квалитетно и делотворно остваривање активности.

Препоручено трајање активности је од 30 до 60 минута и диманика остваривања одређује се у складу са карактеристикама активности и планом појачаног васпитног рада (препоручено је да активности буду организоване до четири пута недељно током четири недеље).

Члан 70

Евидентирање и евалуација ефеката друштвено-корисног рада се врши приликом утврђивања оцена ученика из владања од другог разреда основне школе, у току и на крају полугодишта, као и у оквиру извештаја о појачаном васпитном раду ученика и извештаја о реализацији годишњег плана рада у оквиру плана заштите од насиља.

Када ученик учини повреду обавезе, пре покретања поступка и изрицања васпитне, односно васпитно дисциплинске мере, школа одређује ученику друштвено користан, односно хуманитарни рад, у складу са тежином учињене повреде, водећи рачина о психофизичкој и здравственој способности, узрасту и достојанству ученика, о чему се одмах обавештава родитељ, односно стратељ ученика.

Када се мера изриче ученику који наставу похађа по ИОП-у узима се мишљење Тима за инклузију.

Члан 71

За лакшу повреду обавезе ученика одељенски старешина уз консултацију са родитељем, односно законским заступником ученика, бира од предвиђених активности друштвено корисног рада, односно хуманитарног рада, активност за меру која се изриче

За тежу повреду обавезе ученика и повреде забране директор школе, уз консултацију са родитељем, односно законским заступником ученика, бира од предвиђених активности друштвено корисног рада, односно хуманитарног рада, активност за меру која се изриче

Родитељ, односно законски заступник ученика обавезан је да у складу са планом обављања друштвено корисног, односно хуманитарног рада активно учествује у остваривању тог плана

Родитељ, односно законским заступник ученика одговоран је ако ученик одбије да остварује активности друштвено корисног, односно хуманитарног рада

Друштвено користан, односно хуманитарни рад остварује се у просторијама школе, или ван просторија школе под надзором наставника и стручних сарадника

Активности за друштвено корисног, односно хуманитарног рада могу се организовати у оквиру школе, у групи, одељењу, разреду, као и у другој школи, самостално, или уз помоћ других ученика, наставник и стручних сарадника

Ангажовање ученика у друштвено корисном, односно хуманитарном раду узима се у обзир код утврђивање закључне оцене из владања на крају првог или другог полугодишта.

Члан 72

Евиденцију о току спровођења активности води лице које је задужено за њено остваривање и праћење.

Лице које је задужено за праћење активности подноси извештај о ефектима друштвено-корисног, односно хуманитарног рада органима школе зависно од тога која је васпитна или васпитно- дисциплинска мера изречена, и то за активности одређене уз:

- васпитне мере опомена и укор одељењског старешине - извештава се одељенски старешина ;
- васпитну меру укор одељењског већа - извештава се одељенско веће;
- васпитно-дисциплинску меру укор директора - извештава се директор школе;
- васпитно-дисциплинску меру укор наставничког већа - извештава се наставничко веће.

Школа је у обавези да својим општим актом пропише начин евидентирања и праћења друштвено-корисног, односно хуманитарног рада и извештавања о његовим ефектима.

1. Трајање учесталости и временски период обављања друштвено корисног рада

Члан 73

За друштвено користан односно хуманитарни рад прописује се трајање те активности, учесталост и временски период, динамика, узимајући у обзир карактеристике ученика, његовузраст и оптимално време за квалитетно и делотворно остваривање активности.

Препоручено трајање активности је од 15 до 45 минута.

Оквирно трајање учесталости и временски период обављања друштвено корисног односно хуманитарног рада, у односу на изречене васпитне и васпитно дисциплинске мере:

1. за изречену меру Опомена одељенског старешине
 - учесталост 2 пута недељно, временски период 2 недеље
2. за изречену меру Укор одељенског старешине
 - учесталост 2 пута недељно, временски период 3 недеље
3. за изречену меру Укор Одељенског већа

- учесталост 3 пута недељно, временски период 3 недеље
- 4. за изречену меру Укор директора
- учесталост 3 пута недељно, временски период 4 недеље
- 5. за изречену меру Укор Наставничког већа
- учесталост 4 пута недељно, временски период 4 недеље

2. Одређивање и праћење друштвено корисног, односно хуманитарног рада

Члан 74

Активности одређене за лакшу повреду обавезе за које се изричу васпитне мере опомена и укор одељењског старешине, одређује и прати њихово остваривање одељењски старешина самостално, а ако је потребно - уз подршку члана одељенског већа или стручног сарадника.

Активности одређене за лакшу повреду обавезе за које се изриче васпитна мера укор одељењског већа одређује одељењско веће, а прати одељењски старешина у сарадњи са једним или више наставника, односно стручним сарадником, које одреди одељенско веће.

Активности одређене за тежу повреду обавезе за које се изриче васпитна мера укор директора изриче директор, а прати одељењски старешина у сарадњи са једним или више наставника, односно стручним сарадником, које одреди директор решењем.

Активности одређене за тежу повреду обавезе за које се изриче васпитна мера укор наставничког већа, изриче наставничко веће, а прати одељењски старешина у сарадњи са једним или више наставника, односно стручним сарадником, које одреди директор решењем.

3. Активности за лакшу повреду обавеза ученика

1) Активности друштвено-корисног, односно хуманитарног рада за лакше повреде обавеза

Члан 75

За повреде обавезе за које се ученику изричу васпитно-дисциплинске мере опомена, укор одељенског старешине и укор одељенског већа ученику се одређује друштвено-користан, односно хуманитарни рад и спроводи изабрана активност друштвено-корисног, односно хуманитарног рада.

Члан 76

За учињену лакшу повреду обавеза ученику се могу одредити активности друштвено-корисног, односно хуманитарног рада:

1. продужетак обавезе редара;
2. писање рада/састава и излагање у одељењу на тему у вези са повредом обавезе;
3. осмишљавање, израда и уређивање паноа на одређену тему;
4. брига о простору у коме ученици бораве (нпр. уређивање учионице, библиотеке, продуженог боравка, трпезарије, свечане сале; помоћ у размештању клупа, одржавању простора и др.);

5. помоћ у продуженом боравку (нпр. у изради домаћих задатака, у организовању слободних активности, у уређењу простора у боравку и др.);
6. помоћ наставнику (нпр. ученицима којима је потребна подршка и помоћ у учењу и др.);
7. помоћ дежурном наставнику за време одмора;
8. помоћ стручном сараднику (нпр. у припреми радионице, остваривању радионице, припреми предавања/материјала за остваривање предавања - нпр. дељење материјала, техничка подршка приликом презентације, предавања, радионице и др.);
9. помоћ у обављању административних послова (нпр. ковертирање, прекуцавање текстова и др.);
10. помоћ школским тимовима (нпр. брига о безбедности млађих ученика уз присуство учитеља/наставника; припрема презентације, радионице, предавања и остваривање предавања/радионице у одељењу и др.);
11. организовање посебне хуманитарне акције;
12. помоћ домару у радионици (нпр. поправка) и упознавање са заштитом на раду у установи и цвећа, фарбање ограда, клупа, одржавање спортских терена и др.);
13. помоћ помоћно-техничком особљу око сређивања просторија у школи и упознавање са занимањем помоћни радник као и заштитом на раду за ово занимање (одлагање смећа, заштитна опрема, рециклажа и др.);
14. учествовање у организацији предавања које остварују спољни сарадници (МУП, Црвени крст);
15. припрема презентације, предавања, радионице за ученике школе и остваривање у одељењима;
16. помоћ у трпезарији и упознавање са заштитом на раду за занимања људи/запослених (сервирка и др.);
17. помоћ наставницима у припреми материјала за организацију ваннаставних активности (секције и сл.);
18. уређење школског дворишта (нпр. чишћење снега, окопавање цвећа, фарбање ограда или клупа);
19. остваривање предавања за одељењску заједницу на тему безбедности, насиља или друге области у оквиру које је ученик прекршио правила, односно у вези са учињеном повредом обавезе;
20. учествовање у организовању/промоцији спортских, музичких, културних и других активности у школи у сарадњи са наставником;
21. припрема/организовање представе, презентација видео клипа, стрипа или филма на тему у вези са учињеном повредом обавезе;
22. израда флајера, стрипова, видео клипова и др. о небезбедном коришћењу средстава или небезбедном понашању и др.

Наведене активности се могу комбиновати, а могу се и проширивати и другим активностима прописаним општим актом школе.

2) Активности друштвено-корисног, односно хуманитарног рада за теже повреде обавеза

Члан 77

За теже повреде обавеза за које се изричу васпитно-дисциплинске мере укор директора и укор наставничког већа, ученику се обавезно одређује друштвено-користан,

односно хуманитарни рад и спроводи изабрана активност друштвено-корисног, односно хуманитарног рада.

За учињену тежу повреду - ако је евиденција коју води школа или друга организација, односно орган уништена, оштећена, скривена, изнета, преправљена, подаци дописани, или је украдена ствар која је имовина школе, привредног друштва, предузетника, ученика или запосленог, обавезно је враћање оштећене ствари у пређашње функционално стање када је то могуће, односно куповина или надокнада уништеног.

Уколико дође до физичког повређивања, неопходно је одредити помоћ повређеном другу у мери у којој је друг који је претрпео штету спреман да прихвати такву помоћ (нпр. ношење торбе – да би се ученику олакшало долажење у школу; помоћ у изради задатака у школи - уколико је ученику отежано бележење/писање; помоћ у изради домаћих задатака и др.).

Члан 78

За учињену тежу повреду обавеза ученику се обавезно одређују активности друштвено-корисног, односно хуманитарног рада:

1. укључивање у припрему материјала и израду летописа школе, школског часописа и сл.
2. приказ о значају важности евиденције и јавних исправа у одељењима или на састанку ученичког парламента;
3. приказ историјских догађаја у којима је уништена значајна документација
4. израда презентације и приказ те презентације у одељењима на тему чувања имовине, како личне тако и школске, породичне и имовине других;
5. брига о простору у коме ученици бораве (нпр. уређивање учионице, библиотеке, продуженог боравка, трпезарије, свечане сале и сл;
6. помоћ у размештању клупа; помоћ у одржавању простора и др.
7. помоћ домару и помоћно-техничком особљу у техничком одржавању школе (чишћење снега, лишћа и др.);
8. помоћ у изради брошуре/флајера (нпр. "Петарде нису играчке" и дистрибуција по одељењима, разредима и др., интернет дистрибуција и др.);
9. припрема материјала за рад у вези са темом која је повезана са одређеним понашањем и системом вредности који желимо да ученик промени, односно усвоји;
10. учествовање од стране школе у предавањима, трибинама које остварују стручњаци из одговарајућих области,
11. одлазак у ватрогасну бригаду/ватрогасни дом и информисање о превенцији кроз сарадњу са родитељима;
12. истраживање, помоћ одељенском старешини, односно наставнику у прикупљању материјала за остваривање предавања на одређену тему;
13. помоћ тиму за заштиту од насиља у организовању предавања на тему у вези са повредом; - израда презентације на тему која је у вези са повредом обавезе;
14. помоћ дежурном наставнику;
15. помоћ у дежурству у продуженом боравку;
16. помоћ домару у радионици (нпр. поправка) и упознавање са заштитом на раду у установи и друга помоћ домару (нпр. уређење парка и простора око школе чишћење снега, лишћа, окопавање цвећа, фарбање ограда, клупа, одржававање спортских терена и др.);

17. помоћ запосленима ангажованим на одржавању хигијене око сређивања просторија у школи и упознавање са овим занимањем, као и заштитом на раду за послове које обављају (нпр. одлагање смећа, заштитна опрема, рециклажа и др.);
18. истраживање, помоћ одељенском старешини, односно наставнику у прикупљању материјала за остваривање предавања на одређену тему;
19. помоћ тиму за заштиту од насиља у организовању предавања на тему у вези са повредом;
20. израда презентације на тему која је у вези са повредом обавезе;
21. помоћ дежурном наставнику;
22. помоћ у дежурству у продуженом боравку;
23. помоћ домару у радионици (нпр. поправка) и упознавање са заштитом на раду у школи и друга помоћ домару (нпр. уређење парка и простора око школе - чишћење снега, лишћа, окопавање цвећа, фарбање ограда, клупа, одржавање спортских терена и др.);
24. помоћ запосленима ангажованим на одржавању хигијене око сређивања просторија у школи и упознавање са овим занимањем, као и заштитом на раду за послове које обављају (нпр. одлагање смећа, заштитна опрема, рециклажа и др.);
25. помоћ тиму за заштиту од насиља у припреми и остваривању активности у вези са безбедношћу, у складу са узрастом и статусом ученика (брига о безбедности млађих ученика уз присуство наставника, припрема презентација, радионица, предавања, реализација предавања/радионица у одељењу и др.);
26. израда презентације и држање предавања уз подршку наставника на тему заштита личних података на интернету;
27. помоћ дежурном наставнику у остваривању дежурства.

3) Активности друштвено-корисног, односно хуманитарног рада за повреду забране

Члан 79

За повреде забране за које се ученику изричу васпитно-дисциплинске мере укор директора и укор наставничког већа, ученику се обавезно одређује друштвено-користан, односно хуманитарни рад и спроводи изабрана активност друштвено-корисног, односно хуманитарног рада.

Члан 80

За учињену повреду заране ученику се обавезно одређују активности друштвено-корисног, односно хуманитарног рада:

1. организовање предавања/презентације на тему људских права, као и права деце;
2. организовање предавања/презентације за ученике на неку од тема у вези са грађанским правима, обавезама и одговорностима;
3. организовање предавања/презентације за родитеље на неку од тема у вези са грађанским правима, обавезама и одговорностима у сарадњи са стручним сарадником и/или наставником;
4. учествовање у организацији хуманитарне акције за помоћ и подршку угроженима (Црвени крст и др.);
5. подршка педагошком асистенту или личном пратиоцу у пружању подршке ученицима

Члан 81

Активности се могу комбиновати, а у складу са специфичностима школе се могу проширивати и другим активностима прописаним законом

Члан 82

Одговорност за повреду обавеза и учињену материјалну штету, покретање и вођење дисциплинског поступка, изрицање мера за учињене повреде, рокове застарелости покретања и вођења поступка, рокове застарелости и извршења дисциплинских мера и друга питања везана за дисциплинску и материјалну одговорност ученика ближе ће се уредити посебним Правилником

VIII ПОСТУПАЊЕ ШКОЛЕ У СЛУЧАЈУ СУМЊЕ ИЛИ УТВРЂЕНОГ ДИСКРИМИНАТОРНОГ ПОНАШАЊА И ВРЕЂАЊА УГЛЕДА, ЧАСТИ ИЛИ ДОСТОЈАНСТВА

1. Превенција дискриминације, вређања угледа, или части и достојанства личности

Члан 83

У школи се интервенише у случају сумње и када је утврђено дискриминаторно понашање, и то, када се оно припрема, дешава или се догодило између свих учесника у образовању Интервенцију чине мере и активности којима се дискриминаторно понашање или вређање угледа, части или достојанства личности зауставља, осигурава безбедност учесника у образовном и васпитном процесу (оних који трпе – дискриминисана лица, сведоче или чине – извршиоци дискриминације), смањује ризик од понављања, ублажавају последице за све учеснике и прате се ефекти предузетих мера.

Директор, запослени и трећа лица имају обавезу да препознају дискриминацију, а ако је утврђена, предузму мере и активности у установи према учеснику у образовању прописане Законом и овим актом.

Директор има обавезу да предузме Законом утврђене мере и активности према запосленом, родитељу и трећем лицу као извршиоцу дискриминације и пријави дискриминацију надлежним државним органима, органима аутономне покрајине и локалне самоуправе.

У случају дискриминаторног понашања запосленог утврђује се одговорност у дисциплинском поступку, у складу са Законом.

Одговорност родитеља за повреду законске забране дискриминације од стране његовог детета које је ученик школе утврђује се у прекршајном поступку, а на основу Закона. У случају када је родитељ извршилац дискриминације, одговорност се утврђује пред Повереником или у судском поступку, у складу са законом.

Одговорност трећег лица за повреду законске забране дискриминације утврђује се у поступку пред Повереником или у судском поступку, у складу са законом.

Мотив или намера извршиоца дискриминације није од значаја.

2. План заштите од дискриминације

Члан 84

План заштите од дискриминације сачињава Тим за заштиту заједно са одељењским старешином, директором и родитељем, а по потреби и са другим надлежним организацијама и службама. У припрему плана заштите, када год је могуће, установа ће укључити представнике одељењске заједнице, односно групе, ученичког парламента, као и учеснике у дискриминацији.

План заштите укључује и информације о мерама и активностима које школа предузима самостално, у сарадњи са другим надлежним организацијама и службама и када друге надлежне организације и службе спроводе активности самостално. Када су у мере и активности укључене друге организације и службе, одређују се задаци, одговорна лица, динамика и начини међусобног извештавања.

За сваки процењени ниво дискриминације директор школе подноси пријаву надлежним органима, организацијама и службама и обавештава Министарство – надлежну школску управу, у року од 24 сата од догађаја. Пре пријаве обавља се разговор са родитељима, осим ако тим за заштиту, полиција или центар за социјални рад процене да тиме може да буде угрожен најбољи интерес детета и ученика.

Уколико је комуникација са медијима неопходна, одговоран је директор, осим ако постоји сумња или је утврђено да је директор извршилац дискриминације. У том случају комуникацију са медијима остварује председник школског одбора.

План заштите од дискриминације садржи: активности усмерене на промену понашања и ставова који су допринели дискриминаторном понашању – појачан васпитни рад и по интензитету примерен повреди законске забране (интензиван), рад са родитељем, васпитном групом, односно одељењском заједницом, укључивањем ученичког парламента и савета родитеља, а по потреби и органа управљања; носиоце тих активности временску динамику; начине којима ће се обезбедити поновно укључивање свих учесника у заједницу. Мере и активности се предузимају укључивањем учесника у образовању, усклађене са његовим развојним могућностима. Када тим за заштиту процени да постоји потреба да се, осим појачаног васпитног рада или васпитног рада који у интензитету одговара потребама ученика, прилагоди и образовно-васпитни рад, предложиће тиму за пружање додатне образовне подршке припрему индивидуалног образовног плана.

3. Матрица за процену нивоа дискриминације

Члан 85

Ради предузимања одговарајућих мера и благовременог реаговања на ризике од дискриминаторног понашања учесника у образовању, сачињава се матрица за процену нивоа дискриминације, тако што се у зависности од узраста учесника у образовању, интензитета, трајања учесталости дискриминаторног понашања, облик и начин дискриминаторног понашања – узнемиравање и понижавајуће поступање, последица дискриминаторног понашања уочено дискриминаторно понашање сврстава се у један од три нивоа дискриминаторног понашања,

Приликом сврставања у ниво дискриминаторног понашања учесника у образовању према наведеној матрици, место и време извршеног понашања утичу на избор врсте мере и активности које се предузимају у интервенцији.

Када се дискриминаторно понашање догоди ван простора школе, у било које време, а од стране учесника у образовању, школа предузима мере појачаног васпитног рада, без вођења васпитно-дисциплинског поступка.

Уколико се дискриминаторно понашање догоди у простору школе у време образовно-васпитног рада и других активности, предузимају се мере појачаног васпитног рада, покреће, води и окончава васпитно-дисциплински поступак, у роковима и на начин утврђен Законом.

Матрицу за процену нивоа дискриминације, обавља Тим за заштиту од насиља, злостављања и занемаривања.

4. Поступање школе у случају дискриминаторног понашања учесника у образовању

Члан 86

Школа поступа у складу са овим актом увек када је учесник у образовању дискриминисано лице, извршилац дискриминације, односно сведок.

Сазнање о дискриминаторном понашању у установи може да се добије: опажањем, на основу сумње или информације да се дискриминација припрема, догађа или се догодила.

Информација може да се добије непосредно – усмено, у писаном облику, коришћењем дигиталних средстава, поверавањем од самог дискриминисаног учесника у образовању или посредно – од његовог родитеља, вршњака, запослених, трећих лица као сведока, као и на основу анонимне пријаве.

Члан 87

Редослед поступања у интервенцији је следећи:

1) Проверавање добијене информације да се дискриминаторно понашање припрема или се догодило обавља се прикупљањем информација – директно или индиректно. Циљ проверавања информације јесте утврђивање одлучујућих чињеница на основу којих се потврђује или одбацује сумња на дискриминаторско поступање. Током прикупљања информација поштују се принципи утврђени Конвенцијом и правила која се примењују у поступцима у којима учествује малолетно лице – дете и ученик.

Школа проверава сваку информацију о дискриминаторном понашању анонимном анкетом учесника у образовању и на други начин примерен облику и врсти дискриминаторног понашања.

Када родитељ пријави директору непримерено понашање запосленог према његовом детету, директор поступа у складу са Законом.

У случају непотврђене сумње дискриминаторног понашања, појачава се васпитни рад и прати понашање учесника у образовању. Када се потврди сумња, директор и тим за заштиту предузимају мере и активности за повреду законске забране дискриминације.

2) Заустављање дискриминаторног понашања и смиривање учесника јесте обавеза свих запослених у школи, а нарочито најближег присутног запосленог, дежурног наставника да одлучно прекине све активности, раздвоји и смири учеснике.

У случају да запослени процени да не може сам да заустави дискриминаторно понашање зато што је сукоб високо ризичан, као и због истовременог физичког насиља, одмах ће тражити помоћ.

Након заустављања сукоба, ако се посумња у повређивање дискриминисаног лица, затражиће се пружање прве помоћи, обезбеђивање лекарске помоћи, обавештавање полиције и центра за социјални рад.

Смиривање учесника подразумева, најпре, одвојене разговоре са извршиоцем дискриминације и са дискриминисаним лицем, а ако се процени да је могућ, без опасности по наставак сукоба, и заједно учесницима и родитељима.

3) Обавештавање и позивање родитеља је обавеза школе. Одмах након заустављања сукоба учесника – детета или ученика (као дискриминисаног лица и извршиоца дискриминације) школа обавештава и позива родитеља на пријављени број контакт телефона. Уколико родитељ није доступан, установа одмах обавештава центар за социјални рад.

4) Прикупљање релевантних информација и консултације врше се у школи ради: разјашњавања околности, анализирања чињеница на што објективнији начин, процене нивоа дискриминације, ризика и предузимања одговарајућих мера и активности, избегавања конфузије и спречавања некоординисане акције.

5) Праћење ефеката предузетих мера и активности прати одељењски старешина, тим за заштиту, психолог и педагог, ако нису чланови тима ради провере успешности, даљег планирања заштите и других активности установе. Установа прати понашање учесника у образовању које је дискриминисано лице и које је извршилац дискриминације, али и оних који су индиректно били укључени (сведоци).

Прати се и укљученост родитеља и других надлежних органа, организација и служби. Ефекте предузетих мера прате и надлежне службе Министарства.

IX ПРАВНА ЗАШТИТА УЧЕНИКА

1. Начин изрицања мера

Члан 88

Васпитна и васпитно дисциплинска мера изриче се у школској години у којој је учињена повреда обавезе ученика.

Васпитна и васпитно дисциплинска мера има васпитни карактер.

Циљ васпитне и васпитно дисциплинске мера је да се утиче на ученика каком своје понашање довео у склад са правилима школског живота и рада.

Васпитна и васпитно дисциплинска мера примењује се само на ученике појединце.

Ако је ученик извршио више повреда обавеза, изриче се само једна васпитно - дисциплинска мера за све учињене повреде.

Члан 89

Васпитна мера опомена одељенског старешине може бити усмена и писмена.

Васпитна мера усмена опомена изриче се ученику пред одељењем и уписује се у дневник.

Васпитна мера писмена опомена уноси у ђачку књижицу.

Васпитна мера Укор одељенског старешине се уноси у књижицу коју потписује родитељ.

Васпитно – дисциплинска мера изречена за тежу повреду обавеза ученика и

повреду забране из члана 110., до 113., Закона о основама система образовања и васпитања уписује се у ђачку књижицу ученика.

Члан 90

Приликом доношења решења о изрицању васпитно – дисциплинске мере, надлежни орган имаће у виду: тежину учињене повреде и њене последице, степен одговорности ученика, околности под којима је повреда учињена, раније понашање ученика, понашање после учињене повреде обавезе, околност да ли је ученик био кажњаван и друге олакшавајуће и отежавајуће околности.

Члан 91

Решење о изрицању васпитно – дисциплинске мере због повреде обавеза ученика мора да садржи: увод, диспозитив, образложење, поуку о правном леку, назив органа са бројем и датумом одлуке, потпис и печат надлежног органа.

Решење из ст. 1. овога члана доставља се ученику, родитељу, односно стараоцу ученика у писаној форми, у року од 5 (пет) дана од дана доношења.

2. Право приговора у дисциплинском поступку

Члан 92

На изречену васпитно – дисциплинску меру за теже повреде обавеза и повреде забране, ученик или његов родитељ, односно стараоц, могу да поднесу жалбу Школском одбору у року од 8 (осам) дана од дана достављања решења о утврђеној одговорности и изреченој мери.

Школски одбор решава по жалби доноси у року од 15 (петнаест) дана од дана достављања.

Жалба о изреченој васпитно – дисциплинској мери задржава извршење решења директора.

Члан 93

Решавајући о жалби Школски одбор може да одбаци приговор ако је недопуштен, неблаговремен или изјављен од неовлашћеног лица.

Ако жалбу не одбаци из једног од разлога наведених у ставу 1., овога члана, Школски одбор може жалбу да одбије, као неосновану, потврди решење директора, или да жалбу усвоји, поништи решење у целини или делимично, или га измени.

Члан 94

Решење о изреченој васпитно – дисциплинској мери против којег није уложена жалба постаје коначна.

У току школске године коначна одлука о изреченој васпитно – дисциплинској мери може се заменити блажом или укинути ако орган који је донео одлуку оцени да је иста деловала позитивно на ученика.

Поступак за замену или укидање изречене мере, покреће се на захтев ученика, одељенског старешине, или одељенске заједнице.

Одлуку о замени или укидању изречене мере доноси орган који је меру изрекао.

3. Застарелост вођења дисциплинског поступка и обнова поступка

Члан 95

Васпитно-дисциплински поступак окончава се након вођења појачаног васпитног рада са учеником, доношењем решења у року од 30 (тридесет) дана од дана покретања.

Члан 96

Окончан дисциплински поступак може се обновити ако се у току школске године сазна за чињенице које би, да су биле познате у време вођења дисциплинског поступка, битно утицале на утврђивање повреде и одговорности ученика.

Предлог за обнову поступка може поднети ученик, односно његов родитељ или старалац, одељенски старешина и одељенска заједница.

Уз предлог се подносе докази којима се може оправдати обнова поступка.

Члан 97

Предлог за обнову поступка подноси се у писаном облику органу који је изрекао дисциплинску меру, а предлог се предаје одељенском старешини.

Орган који је изрекао васпитно – дисциплинску меру може одлучити да се поступак обнови, ако оцени да су поднети докази од утицаја за обнову поступка. У том случају обнова поступка врши се на исти начин као и поступак за утврђивање повреде обавезе ученика.

4. Евиденција о изреченим мерама

Члан 98

О изрченим васпитно – дисциплинским мерама води се евиденција у одговарајућој педагошкој документацији.

Евиденцију води одељенски старешина.

Евиденција садржи нарочито:

- 1) име и презиме ученика (починиоца и оштећеног)
- 2) врсту повреде обавезе,
- 3) врсту изречене мере,
- 4) назив органа који је меру изрекао,
- 5) датум изрицања мере,
- 6) датум извршења мере.

X МАТЕРИЈАЛНА ОДГОВОРНОСТ УЧЕНИКА

Члан 99

Ученик, односно родитељ ученика, или његов старалац, одговара за материјалну штету коју ученик нанесе Школи, намерно или из крајње непажње, у складу са Законом.

Члан 100

На основу поднете пријаве о проузрокованој штети или на основу личног сазнања, директор покреће поступак за утврђивање штете и одговорност ученика за проузроковану штету.

Постојање штете, висину, околности под којима је штета настала, ко је штету проузроковао и како се она надокнађује, утврђује Комисија за материјалну одговорност (у даљем тексту: Комисија), коју именује решењем директор Школе.

Члан 101

Ако штету проузрокује више ученика, сваки ученик је посебно одговоран за део штете, ако се докаже да је штету проузроковао намерно или из крајње непажње.

Кад се не може утврдити удео сваког ученика упроузроковању штете, сматра се да сви ученици који су штету проузроковали намерно или из крајње непажње подједнако одговорни и штету надокнађују у једнаким деловима.

За штету одговара и ученик који је помагао или потстрекивао.

Члан 102

Висина штете се утврђује на основу ценовника и књиговодствене вредности оштећене ствари, а ако то није могуће Комисија процењује штету уз помоћ стручњака.

Члан 103

Директор доноси решење о висини штете, одговорности за штету и обавези ученика или његовог старатеља да штету надокнади у одређеном року.

XX ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 104

За све што није регулисано овим Правилником примењиваће се одредбе Закона о основама система образовања и васпитања, Статута школе.

Члан 105

Дисциплински поступци и поступци материјалне одговорности започети до ступања на снагу овог Правилника, окончаће се по одредбама Закона, односно општег акта који је важио до ступања на снагу овог Правилника

Овај Правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања на огласној табли Школе.

Ступањем на снагу овог Правилника престаје да важи Правилник о дисциплинској и материјалној одговорности ученика ОШ "Ђура Јакшић", Ковин, број 849 усвојен дана 15.03.2022.године.

Правилник објављен на
огласној табли Школе дана 14.05.2024.год.
Секретар Школе

Дракулић Емилија

**ПРЕДСЕДНИК
ШКОЛСКОГ ОДБОРА**

Симић Душан